

**Plan voor de oprichting en bouw
van het Nationaal Slavernijmuseum**

bijlage 1

**Locatie-
onderzoek**

Plan voor de oprichting en bouw van een Nationaal Slavernijmuseum

bijlage 1

Locatie- onderzoek

Februari 2024

Dit locatieonderzoek kwam tot stand in samenwerking tussen de directie Ruimte en Duurzaamheid van de gemeente Amsterdam en de kwartiermakers van het Nationaal Slavernijmuseum.

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Voortraject	9
2 Aanpak	12
2.1 Hoofduitgangspunten voor het gebouw en de locatie	12
2.2 Actualisatie afwegingskader	13
3 Inhoudelijke beoordeling locaties	15
3.1 Actualisatie locaties	15
3.2 Voor- en nadelen locaties	35
4 Uitkomsten uit het participatietraject	36
4.1 Adviezen voor het gebouw en de locatie	36
4.2 Meest genoemde locaties	39
4.3 Nieuw aangedragen locaties	40
4.4 Samenvatting draagvlak	46
5 Conclusie	50
5.1 Conclusie locatieonderzoek	50
5.2 Aanbevelingen vervolgt raject	54
Appendices	
Appendix 1. Overzicht bijeenkomsten	57
Appendix 2. Overzicht beoordelingsmatrix per locatie	74
Appendix 3. Overzichtsmatrix draagvlak	85

Samenvatting

In het voortraject van het verkenningsrapport *Met de kracht van de voorouders* is een advies aan het college van B&W uitgebracht over de voorwaarden waaraan de locatie van een Nationaal Slavernijmuseum moet voldoen. In dit traject werden ook negen potentiële locaties genoemd. Al deze locaties zijn besproken en aangevuld tijdens de participatiebijeenkomsten. De kwartiermakers zijn tot de conclusie gekomen dat de locatie van het Java-eiland het beste past bij (a) de uitgangspunten uit het voortraject en (b) de objectieve beoordeling van de diverse geopperde locaties en (c) de geleverde input tijdens het participatietraject.

De locatie op het Java-eiland is een centrale prominente plek aan stromend water, op een bereikbare plek en met een sterke visuele relatie met het centrale deel van het IJ. Tegelijkertijd ligt het op voldoende afstand van het drukke centrum, waardoor er ruimte is voor rust en reflectie om het slavernijmuseum op je in te laten werken. Doordat het op enige afstand van het centrum ligt zorgt het er ook voor dat de gebieden met hoge toeristische druk niet verder belast worden. In de *Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035** wordt een toekomstbeeld geschetst van hoe Amsterdam in 2035 in beeld wil zijn voor bezoekers. Het Nationaal Slavernijmuseum op het Java-eiland sluit hierop aan en kan dit versterken. In het participatietraject werden de eerder bepaalde uitgangspunten voor de locatie en het gebouw van het slavernijmuseum bevestigd en verrijkt. Het Java-eiland werd vaak genoemd als een geschikte plek voor het museum.

De *Omgevingsvisie*** biedt de mogelijkheid om op het Java-eiland een museum te realiseren. Daarnaast maakt het huidige onbebouwde karakter aan de voorzijde van het eiland het mogelijk om het museum ruimtelijk goed in te passen en een bijbehorend park te realiseren. Dat laatste is een diep gekoesterde wens van velen van onze gespreksgenoten. Wij denken dat het achterste gedeelte van de kop van het Java-eiland het meest geschikt is om het gebouw op te plaatsen, de voorzijde blijft dan een open plek waar het park kan worden aangelegd.

Peggy Brandon
David Brandwagt
John Leerdam

* [Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035](#)

** [Omgevingsvisie Amsterdam 2050: een menselijke metropool](#)

‘Het Java-eiland is de centrale, waardige en prominente plek aan doorgaand stromend water die wij zoeken.’

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatieffase

Op 20 december 2017 stemde de Gemeenteraad van Amsterdam unaniem in met het initiatiefvoorstel *Een stap naar verdere verkenning van het Amsterdamse slavernijverleden* van de leden Blom (GL), Duijndam (SP) en Mbarki (PvdA) en met de bestuurlijke reactie van het college. Deze reactie onderstreepte het nationale karakter van wat sindsdien een museale voorziening werd genoemd.

Verkenningfase

Op basis van een open call voor een Programma van Eisen voor een nationale museale voorziening werden de plannen van drie verschillende partijen gekozen, die vervolgens tot één verkenningrapport uitgewerkt werden. Dat waren: Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis (NiNsee), Museum zonder Muren (MzM) en IZI Solutions (IZI) – samen waren zij vertegenwoordigd in de zogenoemde regiegroep. In mei 2021 hebben zij het eindrapport *Met de kracht van de voorouders* overhandigd aan burgemeester Halsema en wethouders Groot Wassink (Diversiteit) en Meliani (Kunst en Cultuur). Belangrijke conclusie van de drie partijen was dat een Nationaal Slavernijmuseum vraagt om een groot, prominent en nieuw gebouw in de hoofdstad. De Raad voor Cultuur en de Amsterdamse Kunstraad hebben vervolgens op 1 november 2021 een advies aangeboden aan het ministerie van OCW en het College van de gemeente Amsterdam over het verkenningrapport van de regiegroep. De raden zagen een duidelijke noodzaak voor het museum als belangrijke aanvulling op het Nederlandse museale landschap. De raden vonden met de regiegroep dat voor deze inhaalslag een nieuw, groot en iconisch gebouw nodig is.

Definitiefase

In 2022 heeft het college besloten om drie kwartiermakers aan te stellen voor het vervoltraject en in het gemeentelijk projectteam Nationaal Slavernijmuseum op te nemen. Vanaf 1 september 2022 werkten zij in de zogenaamde definitiefase op hoofdlijnen aan een museaal ondernemingsplan, het opstarten van een publieke

tijdelijke programmering en het organiseren van een participatieproces over o.a. de locatie van het museum. De kwartiermakers werken gezamenlijk aan het draagvlak voor het toekomstige Nationaal Slavernijmuseum, binnen Amsterdam, het Europees en Caribisch deel van het Koninkrijk.

1.2 Voortraject

In het eindrapport *Met de kracht van de voorouders* is in de verkenningsfase ook gekeken naar de fysieke aspecten van de museale voorziening. De regiegroep heeft geadviseerd om een (middel)groot zelfstandig museum te realiseren, op een zichtbare en prominente plek in de stad. Daarvoor is een globaal Programma van Eisen opgesteld.

Op basis van dit Programma van Eisen is het gemeentelijk projectteam Nationaal Slavernijmuseum gestart met de zoektocht naar een locatie voor het museum. Met de directie Ruimte en Duurzaamheid en de directie Gemeentelijk Vastgoed is een brede inventarisatie gemaakt van mogelijke locaties, met als resultaat een longlist van 50 locaties (zowel bebouwd als onbebouwd) verspreid door de stad. Deze locaties zijn vervolgens door het projectteam beoordeeld aan de hand van drie criteria:

- 1 **Geschiktheid** als museale voorziening (ruimtelijke inpassing van het programma);
- 2 **Bereikbaarheid** (lokaal, nationaal en internationaal);
- 3 **Aantrekkingskracht** (uitstraling van de locatie voor een nationaal museum).

De locaties zijn op deze drie criteria beoordeeld als goed, redelijk of minder. Daaruit bleef een selectie over van locaties en gebouwen die in totaal als positief beoordeeld werden. De resterende locaties zijn afgestemd met zowel de regiegroep als de stuurgroep (gemeente Amsterdam, ministerie OCW en vertegenwoordigers uit netwerk en achterban). Omdat er een sterke voorkeur is voor nieuwbouw, zijn de als positief beoordeelde bestaande gebouwen afgevalen. Al met al heeft dit geresulteerd in een shortlist van negen locaties.

Eind 2021 is een nader locatieonderzoek over deze negen locaties door de directie Ruimte en Duurzaamheid afgerond. Het college van B&W heeft geen besluit genomen over een voorkeurslocatie, omdat ze graag de ideeën en wensen vanuit inwoners van Amsterdam, Europees en Caribisch Nederland wilde meenemen in haar afweging. Locatie Papaverweg (nummer 8) en Tolhuistuin (nummer 9) zijn voor de start van de participatie afgevalen. Op de Papaverweg (8) was de planvorming voor een schoolgebouw en woningen inmiddels zo vergevorderd, dat de locatie niet meer beschikbaar was. De locatie Tolhuistuin (9) is op dit moment verhuurd aan een andere culturele instantie die belangrijk is voor de stad. Tijdens de participatiebijeenvakkomsten is dit gecommuniceerd.

Het gemeentelijk projectteam Nationaal Slavernijmuseum heeft de directie Ruimte en Duurzaamheid gevraagd om het locatieonderzoek uit 2021 te actualiseren en de uitkomsten van het participatietraject hierin te verwerken. Ook zijn er tijdens de participatiebijeenvakkomsten en via schriftelijke reacties nog aanvullende locaties genoemd. Op basis van de actualisatie van de eerdere objectieve criteria en het draagvlak vanuit het participatietraject is een integraal eindadvies voor de voorkeurslocatie van het Nationaal Slavernijmuseum tot stand gekomen.

-
- 1 AMSTELPARK (ZUID)
 - 2 KOP JAVA-EILAND (OOST)
 - 3 KOP ORANJESLUIZEN (OOST)
 - 4 MARINETERREIN (CENTRUM)
 - 5 NELSON MANDELAPARK (ZUIDOOST)
 - 6 SIXHAVEN (NOORD)
 - 7 ZUIDAS-KENNISKWARTIER (ZUID)
 - 8 PAPAVERWEG (NOORD)
 - 9 TOLHUISTUIN (NOORD)

De negen locaties (in alfabetische volgorde)

2 Aanpak

2.1 Hoofduitgangspunten voor het gebouw en de locatie

Er zijn door de drie kwartiermakers en de eerdere regiegroep uitgangspunten geformuleerd voor de zoektocht naar een geschikte locatie. Het uitgangspunt is dat het museum een nog weinig gedeeld stuk geschiedenis op vernieuwende wijze reconstrueert en onderdeel maakt van het nationale verhaal van Nederland. Het museum wil bijdragen aan een samenleving die inclusiever en gelijkwaardiger moet worden. Het museum moet een plek worden waar iedereen zich welkom voelt, van elke etniciteit, godsdienst, seksuele oriëntatie, genderidentiteit of leeftijd. Als onderdeel van de verkenning is ook onderzocht hoe de visie en missie vertaald kunnen worden naar de fysieke ruimte, zowel qua gebouw als qua locatie.

Op basis van de geformuleerde museale missie en visie is geconcludeerd dat een zelfstandig groot museum noodzakelijk is. Dat wil zeggen een gebouw met 6.500 m² publieksruimte (ca. 9.000 m² bruto vloeroppervlakte), omringd door en verbonden met een museumpark. Dat betekent ter vergelijking dat het slavernijmuseum in orde van grootte uitkomt rond het Eye Filmmuseum of Amsterdam Museum. Het slavernijmuseum dient multifunctioneel te zijn: het grootste deel bestaat uit expositieruimte, maar daarnaast wordt ook gedacht aan werkplaats- en studioruimte, reflectieruimte, ruimte voor voorstellingen, kantoorruimte voor een onderzoeks- en kenniscentrum, winkelruimte en horeca. Omdat het slavernijmuseum een nationaal museum over een sterk onderbelicht stuk (inter)nationale geschiedenis is, pleiten de regiegroep en de kwartiermakers nadrukkelijk voor een plek die deze buitensluiting tegengaat en dit verleden krachtig in de huidige samenleving positioneert.

Het moet daarom een zelfstandige, zichtbare en bereikbare voorziening worden in de hoofdstad van het land. Het gebouw moet in principe nieuwbouw zijn. Zo kan een prominent en iconisch gebouw gerealiseerd worden, waarbij het slavernijthema centraal staat in het ontwerp. Daarnaast roept nieuwbouw geen discussies op over het eventueel belaste verleden, of over de specifieke, niet-inclusieve, uitstraling van een bestaand (museum)gebouw.

Een locatie nabij stromend water en in een groene omgeving heeft de voorkeur. Water en groen verwijzen naar de slavernijgeschiedenis, maar staan tegelijkertijd centraal in de spirituele kracht van de Afrikaanse diaspora. De voorkeur gaat

in het bijzonder uit naar een locatie aan het IJ. Verder mag de locatie geen plek zijn die door mensen uit de Afrikaanse diaspora wordt ervaren als 'besmet' door de geschiedenis.

Het Programma van Eisen gaat ervan uit dat uiteindelijk circa 270.000 bezoekers op jaarbasis het museum zullen bezoeken. Aangenomen wordt dat op een doordeweekse dag 60 tot 120 scholieren inclusief begeleidende docenten het museum bezoeken. Het piekmoment in de aankomst van dat bezoek is tussen 10.00 uur, wanneer het museum waarschijnlijk opengaat, en 11.30 uur. Ook wordt rekening gehouden met twee groepen bezoekers (in totaal 100 bezoekers) die ongeveer gelijktijdig zullen binnenkomen. Een goed bereikbare plek is essentieel, temeer vanwege de eerder genoemde verwachting van een paar honderdduizend bezoekers per jaar.

Samengevat:

- Een middelgroot, zelfstandig museumgebouw van 9.000 m² bruto vloeroppervlak
- Een nieuw gebouw op een prominente zichtbare plek
- Een iconisch en/of symbolisch gebouw
- Nabij stromend water (bij voorkeur aan het IJ)
- Omringd door een park
- Goed bereikbaar
- Goed inpasbaar

2.2 Actualisatie afwegingskader

In december 2021 zijn de locaties uit de shortlist nader onderzocht op de ruimtelijke inpassing. In dit eindadvies is het onderzoek geactualiseerd en op een aantal punten aangescherpt. Om de locaties op een inzichtelijke, eenduidige en transparante wijze te onderzoeken en te beoordelen is een objectief afwegingskader gemaakt, bestaande uit verschillende onderdelen met bijbehorende beoordelingscriteria. Deze beoordelingscriteria zijn opgesteld op basis van de uitgangspunten voor het gebouw en de locatie. Per criterium is aangegeven of de locatie goed (groen = +), matig (oranje = 0), of slecht (rood = -) scoort. De locaties zijn beoordeeld op basis van verschillende bronnen en informatie. De locaties zijn stedenbouwkundig onderzocht, onder andere op inpasbaarheid van het programma en de ligging ten opzichte van voorzieningen en openbaar vervoer. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met betrokken ambtenaren (met name gebiedsmanagers en projectleiders in de gebiedsontwikkeling). Tot slot is gebruik gemaakt van de *Omgevingsvisie Amsterdam 2050***, *Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035** en zijn de relevante plannen en bestemmingsplannen geraadpleegd om tot een globale inschatting te komen van de haalbaarheid van een locatie. Belangrijk is nog hier te vermelden dat sommige relevante criteria waaronder het draagvlak (vanuit de bevolking en op de locatie zelf) buiten de scope van dit objectieve afwegingskader ligt. Deze komen wel in hoofdstuk 4 en in de conclusie aan bod.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de verschillende onderdelen met de bijbehorende objectieve beoordelingscriteria. In de latere tabellen staan subcriteria per onderdeel benoemd.

* [Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035](#)

** [Omgevingsvisie Amsterdam 2050: een menselijke metropool](#)

1 RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA

Is er voldoende ruimte voor inpassing van het gewenste gebouwde programma (nieuwbouw) en voor de buitenruimte? Voor het gebouwde programma van 9.000 m² bruto vloeroppervlak is uitgegaan van een footprint van ongeveer 3.000 m² voor een vrijstaand gebouw tot 1.500 m² voor een gebouw als onderdeel van een bouwblok. Per locatie is op de kaart een impressie gegeven van de inpasbaarheid.

2 KARAKTERISTIEKEN LOCATIE

Sluit de kwaliteit van de locatie aan bij de geformuleerde locatie-eisen? De ligging van het museum is zwaarwegend bij de beoordeling. Vanwege het nationale karakter en de wens om aandacht te geven aan een onderbelicht deel van de (inter) nationale geschiedenis, dient het museum een (zeer) prominente en zichtbare plek te krijgen, bij voorkeur aan open water. Om de zichtbaarheid in beeld te brengen is zowel gekeken naar de (meer letterlijke) zichtbaarheid vanuit de omgeving als naar de stedelijkheid en naar de nabijheid van andere culturele instellingen. De aanwezigheid van andere voorzieningen in de omgeving kunnen de belangstelling voor (een bezoek aan) het slavernijmuseum vergroten.

3 BEREIKBAARHEID

Hoe is de bereikbaarheid van de locatie? Het museum is in principe gericht op alle inwoners van Nederland; daarom moet de locatie goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer, per fiets en auto/touringcar. Omdat scholieren een centrale doelgroep zijn van het museum, is ook de bereikbaarheid en nabijheid van parkeervoorzieningen voor touringcars belangrijk. Verder is bijzondere aandacht besteed aan de mogelijkheid tot het realiseren van een waterverbinding naar het museum (die onderdeel kan zijn van het museale concept). Ook internationale bezoekers uit andere landen die al dan niet in eerdere generaties te maken hebben gehad met het slavernijverleden vormen een deel van de doelgroep.

4 ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

Welke planologische mogelijkheden en kansen zijn er voor ontwikkeling van een nieuwe voorziening op deze locatie? Hiervoor is gekeken naar de aansluiting bij de huidige planvorming, zowel qua inhoud als fasering. Aanvullend is gekeken naar het eigendom van de grond en van eventuele opstallen, het huidige gebruik, en per wanneer de locatie beschikbaar is. Ten slotte is ook een globale indicatie gegeven van de financiële consequenties (met name voor de lopende grondexploitatie, eventuele verwerving en bouwrijp maken) wanneer het museum op deze locatie gerealiseerd zou worden. Al deze punten maken inzichtelijk hoe eenvoudig of complex het is om op deze locatie een nieuw museum te realiseren.

5 RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Zijn er ruimtelijke beperkingen die de ontwikkeling van een museum kunnen belemmeren? Hiervoor is globaal gekeken naar milieubeperkingen en aspecten rondom externe veiligheid (o.a. vervuiling grond, milieuzone). Daarnaast is gekeken of de locatie gelegen is in de Hoofdgroenstructuur (HGS) en hoe het zich verhoudt tot de *Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035*. Hierin staat de opgave gericht op het verminderen van de overlast en het overtoerisme en het beperken van het aantal overnachtingen centraal. Het soort bezoeker dat Amsterdam bezoekt, is ook sterk afhankelijk van het toeristische en culturele aanbod in de stad. Het realiseren van een slavernijmuseum sluit aan bij de ambitie om ons als stad te richten op de bezoeker die komt voor het unieke historische en culturele karakter van Amsterdam.

3 Inhoudelijke beoordeling locaties

In dit hoofdstuk is de informatie over de zeven overgebleven locaties uit het locatieonderzoek uit 2021 geactualiseerd. Dit hoofdstuk beschrijft de mogelijkheden per locatie en eindigt met een samenvatting. In de bijlagen is per locatie een tabel opgenomen hoe de locatie scoort op de verschillende onderdelen.

3.1 Actualisatie locaties

Zoeklocatie 1: AMSTELPARK

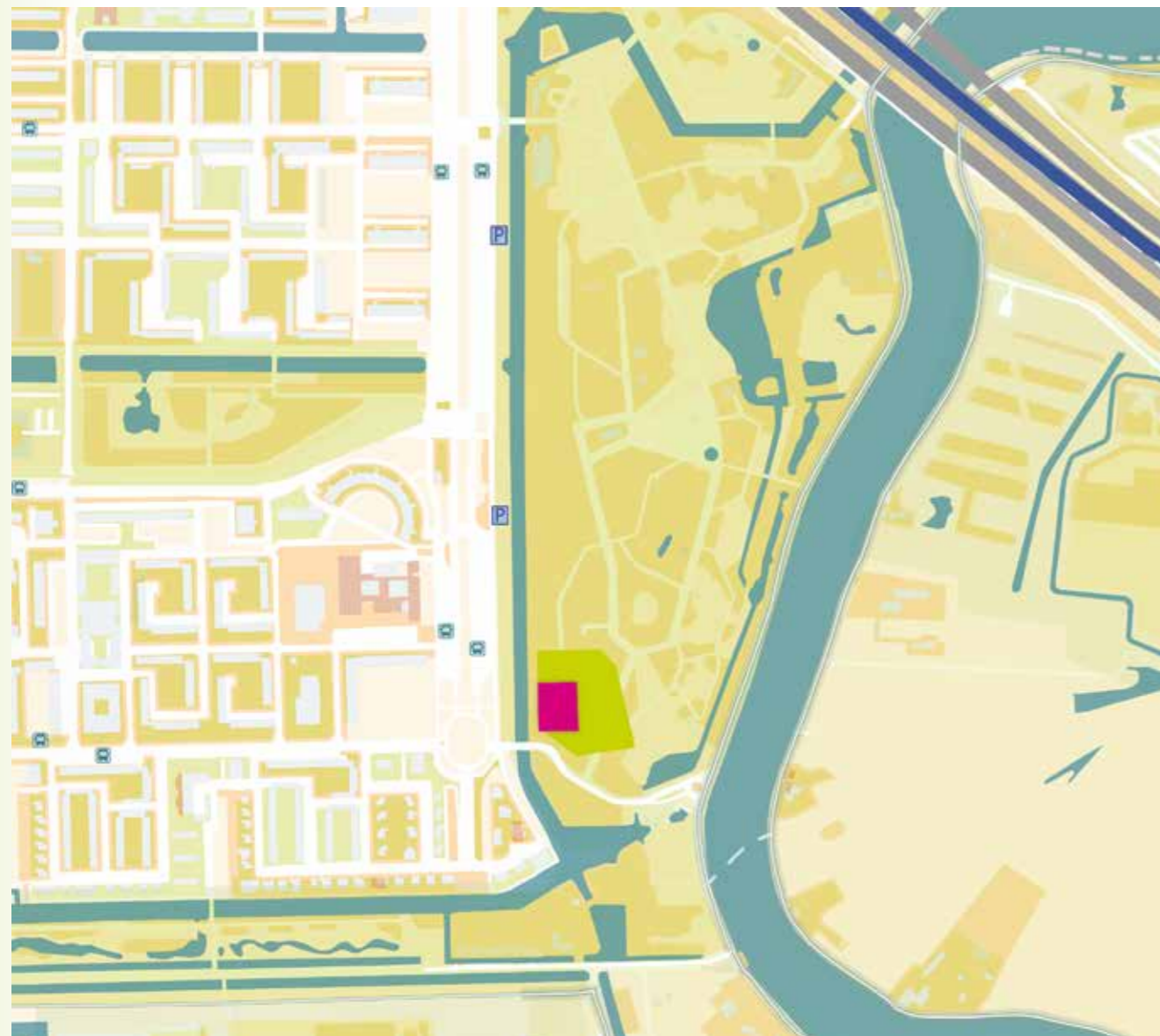
Het Amstelpark ligt in stadsdeel Zuid en is aangelegd als locatie voor de Floriade van 1972. Binnen het park is in het locatieonderzoek in 2021 gekeken naar de locatie van de stadsdeelwerf in de Zuidwesthoek. Ook enkele expositiegebouwtjes zijn als mogelijk onderkomen genoemd. Hier is echter het Programma van Eisen, zoals in hoofdstuk 2 beschreven, niet te realiseren. In het Transitieplan Werven en overslagpunten dat in 2020 is vastgesteld, is besloten dat de stadsdeelwerf blijft. Er vinden momenteel investeringen plaats om de werf optimaal te gebruiken.

LOCATIEKENMERKEN

Het Amstelpark is met 45 hectare een van de grotere Amsterdamse parken en ligt tussen de brede Europaboulevard en de Amstel. Onderdeel van de groene ruimte, maar niet openbaar is de 17 eeuwse buitenplaats Amstelrust, met historische bebouwing. Het Amstelpark ligt weinig centraal en relatief verborgen in de stad. De A10-Zuid en de Europaboulevard maken de aansluiting op omliggende buurten zwak. Het park wordt bovendien geheel omgeven door een brede watergang. Het park zelf kent een gevarieerde opzet, met nog veel overblijfselen van de Floriade, waaronder een aantal paviljoens. Deze gebouwen zijn te klein om als onderdak voor een slavernijmuseum dienst te doen.

SAMENVATTING AMSTELPARK

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen in een park en aan water	Nieuwbouw voor stadsdeelwerk al in gang
Goede bereikbaarheid met de auto	Beperkte zichtbaarheid
Meerkernige ontwikkeling	Beperkt bereikbaar per ov
	Ligging in Hoofdgroenstructuur

Legenda

■ Zoeklocatie gebouwd programma	Culturele voorziening	Tramhalte	Parkeren
■ Zoeklocatie buitenruimte	Treinstation	Bushalte	
■ Bouwopgaven	Metrohalte	Veerpont	

De enige locatie waar een nieuw, groot gebouw met bijbehorende groenvoorziening goed inpasbaar is, is de zuidwesthoek van het Amstelpark, aan het uiterste einde van de Europaboulevard. Hier is nu een stadsdeelwerk gevestigd, en tot voor kort ook Stichting Stadshout, waar in Amsterdam gekapte bomen verwerkt en gedroogd worden. De zoeklocatie is vanaf de Europaboulevard goed zichtbaar en ligt op steenworp afstand van de historische Riekmolen, bij het standbeeld van Rembrandt, een door toeristen veel bezochte plek langs de Amstel. De omgeving is verder vooral woonwijk, met weinig publiekstrekkende stedelijke voorzieningen en passanten. Het is binnen Amsterdam geen in het oog springende plek en de zichtbaarheid, met uitzondering vanaf de Europaboulevard, is beperkt.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op deze locatie is het slavernijmuseum en de bijbehorende groenvoorziening ruimtelijk inpasbaar. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een nationaal slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie echter niet goed in te vullen.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De grond is eigendom van de gemeente Amsterdam. In 2021 is de Stichting Stadshout vertrokken. De locatie is in gebruik als stadsdeelwerk en van groot belang voor het beheer van de parken in stadsdeel Zuid. Het verplaatsen van de stadsdeelwerk naar een locatie nabij is een lastige opgave. Momenteel vinden er werkzaamheden plaats.

BEREIKBAARHEID

De zoeklocatie ligt op grote afstand (1,4 km) van trein en metro (station RAI). Fietsverbindingen zijn goed. Bereikbaarheid per auto is goed. Op de Europaboulevard is bovendien volop parkeergelegenheid. Vervoer over water is in principe mogelijk over de Amstel, maar er zijn beperkingen in vaarsnelheid en de afstand tot eventuele opstapplaatsen bij ov (Station Amstel, metro Overamstel) is groot.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Het hele Amstelpark is onderdeel van de Hoofdgroenstructuur, inclusief de zoeklocatie. Desondanks is de zoeklocatie op dit moment voor een groot deel verhard en niet in gebruik als groene ruimte. Binnen het *Luchthaven Indelingsbesluit* (LIB) is de vestiging van een nieuwe museale functie op de zoeklocatie toegestaan. Er is een bestemmingsplanwijziging nodig om de vestiging van een museum op de beoogde locatie mogelijk te maken. Met het realiseren van het Nationaal Slavernijmuseum ontstaat hier een interessant cluster aan voorzieningen dat bezoekers kan verleiden de drukke binnenstad te verlaten en zo een bijdrage kan leveren aan een betere spreiding van bezoekers over de stad.

Zoeklocatie 2: JAVA-EILAND

Deze zoeklocatie is gelegen in stadsdeel Oost, in de wijk Oostelijk Havengebied. De kop van het Java-eiland is het uiterste westpunt van het Java-eiland. Dit voormalig haveneiland is begin deze eeuw ontwikkeld als woongebied. Bij deze ontwikkeling is het westelijke deel van het eiland onbebouwd gebleven. De locatie is gereserveerd als openbare ruimte en als mogelijke plek voor een buitencategorie stedelijke functie.

Het Oostelijk Havengebied bestaat uit een serie voormalige haveneilanden, die zijn herontwikkeld tot woongebied. Verspreid in deze nieuwe wijk zijn culturele voorzieningen en bijzondere horeca in bestaande en nieuwgebouwde monumentale panden gevestigd. In het Oostelijk Havengebied wordt ook gewerkt, maar het karakter is toch hoofdzakelijk rustig en besloten. Dit heeft niet alleen te maken met de gerealiseerde bebouwing, maar ook met de ruimtelijke opbouw van het gebied. Het bestaat uit een serie door bruggen en dammen verbonden eilanden en schiereilanden. Dit zorgt voor een zekere gefragmenteerde ruimtelijke opbouw. Het Oostelijk Havengebied ligt enigszins geïsoleerd in de stad en vormt een noordoostelijk uiteinde van het Amsterdamse centrum. De bouw van IJburg en Zeeburgereiland heeft hier geen verandering in gebracht. Ook de voorgenomen bouw van een oostelijke brug over het IJ zal naar verwachting weinig verandering brengen in deze situatie. Ondanks de relatieve isolatie van het Oostelijk Havengebied ligt Java-eiland op een bijzonder prominente plek in het IJ. De zoeklocatie wordt aan drie zijden omsloten door open water en ligt vol in het zicht vanaf het hele centrale deel van het IJ en de Noordoostelijke IJ-oever. Omgekeerd biedt de zoeklocatie een wijds uitzicht over het IJ richting het Stationseiland met CS, Overhoeks en het Oosterdoks- en Westerdokseiland.

Op loopafstand van de zoeklocatie zijn weinig andere stedelijke en culturele voorzieningen, maar met Pakhuis De Zwijger, het Muziekgebouw aan het IJ en de ADAM-toren is juist wel een sterke visuele relatie. De landschappelijke kwaliteit van het Java-eiland wordt al lange tijd onderkend. Juist vanwege de prominente ligging en goede zichtbaarheid was deze plek in de vorige Structuurvisie benoemd als mogelijke *Metropolitane Plek* en staat hij in de nieuwe *Omgevingsvisie* als *Groenblauwe Hotspot* op de Visiekaart. Dat betekent dat deze zoeklocatie al langer in beeld is als plek met potentie voor intensiever gebruik en als vestigingsplek voor bijvoorbeeld een culturele trekker. Dit wordt mede ondersteund door de populariteit van de kop van het Java-eiland als locatie voor evenementen.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op de westkant van het Java-eiland is het voorgenomen gebouwd programma en de gewenste groene buitenruimte ruimtelijk goed inpasbaar. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie goed in te vullen. Een gebouw zal wel gebonden zijn aan de smalle grondvorm van deze locatie en de wens om de kades als openbaar gebied te handhaven. De oppervlakte is circa 24.000 m², waarvan circa 3.000 m² gebruikt zal worden voor een gebouw. De rest blijft grotendeels openbaar en groen.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

Voor deze locatie op Java-eiland is op dit moment geen ontwikkelplan. De grond is in eigendom bij de gemeente Amsterdam en niet in erfpacht uitgegeven. De zuidelijke kade van de kop van het Java-eiland is in gebruik als aanlegplek voor riviercruises. Een deel van deze locatie was in gebruik als tijdelijke vestigingsplek voor een

SAMENVATTING JAVA-EILAND

VOORDELEN	NADELEN
Ruimte voor museum en park	Redelijke bereikbaarheid per ov en auto
Gelegen aan open water	Weinig grootstedelijke voorzieningen omgeving
Goede zichtbaarheid	

Legenda

 Zoeklocatie gebouwd programma	 Culturele voorziening	 Tramhalte	 Parkeren
 Zoeklocatie buitenruimte	 Treinstation	 Bushalte	
 Bouwopgaven	 Metrohalte	 Veerpont	

openbare basisschool. Deze gebouwen zijn intussen door de school verlaten. Ze staan een museumontwikkeling op het Java-eiland niet in de weg. Het gebouw kent door de tijd verschillende tijdelijke invullingen waaronder de opvang van Oekraïners. De gebouwen zouden eventueel dienst kunnen doen als tijdelijk onderkomen van het slavernijmuseum. Door bewoners is in 2021 en 2022 een plan ontwikkeld voor het realiseren van een park voor deze locatie. Hierin is de Kop vrijgelaten en zagen zij ruimte voor functies aansluitend aan de bestaande bebouwing.

BEREIKBAARHEID

Door de enigszins geïsoleerde ligging van deze zoeklocatie is de bereikbaarheid per auto, ov en fiets niet optimaal. De afstand tot trein en metro is ca. 2 kilometer. De halte van de IJtram (lijn 26) ligt op ruim 500 meter. De enige halte op korte afstand is die van buslijn 43 tussen Amsterdam CS en Borneo-Eiland. Per fiets is de locatie goed bereikbaar, de locatie ligt op ongeveer 500 meter van de drukke doorgaande fietsroutes over de Oostelijke Handelskade en de Kattenburgerstraat.

Bereikbaarheid met de auto is matig. Vooral parkeergelegenheid is een probleem. Voor touringcars is de locatie redelijk bereikbaar vanaf de Passengers Terminal Amsterdam (ca. 1 km). De locatie is over water wel snel bereikbaar, zowel vanaf Amsterdam CS als vanaf de hele Noordelijke IJ-oever. Dit gegeven biedt mogelijkheden om groepsvervoer per touringcar op enige afstand op te lossen en voor reizigers per ov kan een veerverbinding vanaf Amsterdam CS een goede oplossing zijn. Het benaderen van het museum via water kan op positieve wijze bijdragen aan de bezoekerservaring en ook ruimte bieden voor een extra educatief moment tijdens de overtocht.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Binnen het bestemmingsplan geldt dit als een locatie die nader uitgewerkt moet worden. Er wordt gedacht aan *“city ondersteunende functies, vooral functies in de culturele en/of recreatieve sfeer. Aanvullend wordt aan een combinatie van woningen, kantoren en bedrijven gedacht. Dit bestemmingsvlak zal na bestuurlijke besluitvorming nader worden uitgewerkt”*. Zo'n uitwerking is alleen voor de zuidoostelijke driehoek van de kop van het Java-eiland gemaakt. Hier verrees in 2019 het Hotel Jakarta.

Er zijn geen ruimtelijke beperkingen ten aanzien van de vestiging van publiekstreckende functies op deze zoeklocatie. De Kop van het Java-eiland is geen onderdeel van de Hoofdgroenstructuur. Naar de staat van de kades moet nog nader onderzoek worden gedaan. Er is op de zoeklocatie geen sprake van ernstige bodemverontreiniging. De voor vervoer van gevaarlijke stoffen bepaalde 10-6 individuele risico-contour (de kans op overlijden door een ongeluk mag niet hoger zijn dan één op de miljoen per jaar) overschrijdt bij het Java-eiland nergens de oever. Het college werd over initiatieven op de Kop van het Java-eiland geadviseerd door een onafhankelijke commissie onder voorzitterschap van Maarten Kloos. Deze taak is overgegaan naar de (sub)Commissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit. Java-eiland is geen onderdeel van het gebied waar overtoerisme zorgt voor verminderde leefbaarheid van buurten. Er ontstaat echter ook geen cluster aan voorzieningen dat een bijdrage kan leveren aan een afname van de druk op de binnenstad.

Zoeklocatie 3: ORANJESLUIZEN

Deze zoeklocatie ligt in de ontwikkellocatie Sluisbuurt op het Zeeburgereiland in stadsdeel Oost. In de Sluisbuurt wordt tot 2035 een complete woonwijk in zeer hoge dichtheden gebouwd. Binnen de nieuwe buurt is beperkt ruimte voor werken en grootstedelijke voorzieningen. Er komt een vestiging van de Hogeschool Inholland. De precieze zoeklocatie voor het slavernijmuseum is de uiterste noordpunt van de Sluisbuurt.

LOCATIEKENMERKEN

Zeeburgereiland is met IJburg I en II onderdeel van een reeks nieuwe wooneilanden in het IJmeer. In veel opzichten zijn ze een voortzetting van het Oostelijk Havengebied, met veel ruimte voor wonen en beperkt voor werken en grootstedelijke voorzieningen. De wooneilanden liggen excentrisch in de stad en vormen een soort woonlob in het water, maar van aanmerkelijk minder grote omvang dan die van Nieuw-West, Zuid en Zuidoost. Het ontbreekt er aan zware regionale verbindingen en ook de metro doet de eilanden niet aan. De punt van het Zeeburgereiland is de plek waar de toekomstige hoofdstraat van de nieuwe Sluisbuurt eindigt bij de Oranjesluizen. Het is een zeer in het oog springende locatie, die vanaf een groot deel van het oostelijke IJ en de Noordelijke IJ-oevers goed zichtbaar is. Rond de locatie verrijst een aantal zeer hoge woontorens, die als extra zichtbare markering vanuit de rest van de stad zullen fungeren. Sluisbuurt wordt overwegend een woonbuurt, maar de ambitie is uitdrukkelijk een levendig stuk stad te maken. Publiekvoorzieningen passen daarbij. De precieze locatie bij de Oranjesluizen is pas tijdens dit locatieonderzoek bepaald. De eerste gedachte ging uit naar het onbebouwde terrein direct naast de Oranjesluizen. Deze grond is echter van Rijkswaterstaat, die hier een nieuw bedieningscentrum voor haar sluizen langs het Amsterdam-Rijnkanaal gaat bouwen, met daarnaast een opleidings-, expertise- en educatiecentrum met horeca. Daarnaast is geen ruimte om ook het Programma van Eisen van het slavernijmuseum in te passen. Wel is er een kavel direct naast dit terrein beschikbaar, gelegen in het meest noordwestelijke bouwblok langs de hoofdstraat. Deze plek is ook gelegen aan het open water, maar wel lager en meer achter de dijk. De ligging achter de dijk, als onderdeel van een bouwblok dat gedomineerd wordt door hoogbouw maakt deze locatie aanmerkelijk minder zichtbaar en iconisch dan de eerder voorgestelde plek direct naast de Oranjesluizen.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op de beoogde locatie in het bouwblok is het gebouwde programma inpasbaar. Het museum wordt onderdeel van een gesloten bouwblok, waarin ook een zeer hoge woontoren verrijst. Het slavernijmuseum moet in die stedenbouwkundige structuur passen en zou een gebouw worden met een relatief kleine footprint en meerdere verdiepingen. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie niet goed in te vullen. Er is in het blok geen ruimte voor groene buitenruimte. Groene buitenruimte zou misschien op het Rijkswaterstaatterrein bij de Oranjesluizen gerealiseerd kunnen worden. Dat is dus niet direct naast het museum gelegen, maar aan de overzijde van de hoofdstraat, waarbij aangetekend wordt dat deze hoofdstraat geen zware verkeersfunctie zal krijgen, maar vooral de centrale openbare ruimte van de Sluisbuurt wordt. Deze groene ruimte zou maximaal ongeveer 3.500 m² groot zijn. Gebruik en inrichting zijn gebonden aan de regels die gelden voor waterkeringen.

SAMENVATTING KOP ORANJESLUIZEN

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen aan open water	Geen eigen gebouw en beperkt park mogelijk
	Geen centrale locatie
	Beperkte bereikbaarheid per ov en auto
	Weinig grootstedelijke voorzieningen omgeving

Legenda

 Zoeklocatie gebouwd programma	 Culturele voorziening	 Tramhalte	 Parkeren
 Zoeklocatie buitenruimte	 Treinstation	 Bushalte	
 Bouwopgaven	 Metrohalte	 Veerpont	

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De zoeklocatie is onbebouwd en in gemeente-eigendom. Bebouwing is volgens de fasering van de Sluisbuurt pas voorzien in 2035. Omdat het hele blok op een gedeelde ondergrondse parkeervoorziening gebouwd wordt, is een bebouwing van één van de kavels, vooruitlopend op de ontwikkeling van de rest, niet mogelijk. In de directe omgeving is eventueel ruimte voor een tijdelijk onderkomen.

BEREIKBAARHEID

De bereikbaarheid van deze zoeklocatie is niet optimaal. Dat geldt voor zowel ov, fiets als de auto. Voor het openbaar vervoer ligt de halte op grote afstand (ruim 800 meter), terwijl de capaciteit van tram en bus hier beperkt is. Door de excentrische ligging van het Zeeburgereiland zijn fietsafstanden vanuit de rest van de stad en de agglomeratie groot. Fietsers moeten om de Sluisbuurt te bereiken bovendien gebruik maken van de steile Amsterdamsebrug of Schellingwoudebrug, of van een toekomstige veerpont vanaf Borneo-Sporenburg. Sluisbuurt wordt een autoluwe wijk, met zeer weinig parkeergelegenheid. De afritten van de A10 richting Zeeburg zijn al zwaar belast. Parkeren moet inpandig opgelost worden.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Er zijn geen ruimtelijke beperkingen. Er is wel een bestemmingsplanwijziging nodig om de vestiging van een museum op de beoogde locatie mogelijk te maken. Eventuele bodemverontreinigingen in de Sluisbuurt worden gereinigd, in verband met het bouwen van ondergrondse parkeergarages. Het groepsrisico als gevolg van de scheepvaart over het Amsterdam-Rijnkanaal is geen aandachtspunt. De Sluisbuurt is geen onderdeel van het centrum waar overtoerisme zorgt voor verminderde leefbaarheid van buurten. Er ontstaat echter ook geen cluster aan voorzieningen die een bijdrage kunnen leveren aan een afname van de druk op de binnenstad.

Zoeklocatie 4: MARINETERREIN

De zoeklocatie ligt op het Marine-etablissement, aan het Oosterdok in stadsdeel Centrum en is onderdeel van het projectgebied Marineterrein, waar gemeente Amsterdam samen met het Rijk een ontwikkeling tot kenniskwartier met werken, onderwijs en wonen onderzoekt.

LOCATIEKENMERKEN

De precieze zoeklocatie is de westrand van het Marineterrein, direct aan het Oosterdok. Hier staat nu een drietal gebouwen, waarvan er twee in de planvorming behouden zullen blijven. De afgelopen jaren is met de ontwikkeling van het Oosterdokseiland en de bouw van de OBA het bezoekersgebied bij CS in oostelijke richting gegroeid. Daarmee is ook het Marineterrein meer op het netvlies gekomen van zowel Amsterdammers als bezoekers. Het Marineterrein zelf was tot 2015 volledig afgesloten als militair terrein. Sindsdien zijn de historische Voorwerf, de binnenhaven en het gebied direct aan het Oosterdok opengesteld. In korte tijd is het Marineterrein uitgegroeid tot geliefde plek om te zwemmen, te zonnen en als uitgaansgebied. De westpunt van het Marineterrein ligt goed zichtbaar ten opzichte van de Prins Hendrikkade, Nemo op de IJtunnelmond, Centraal Station en het Oosterdokseiland. De reuring van de binnenstad en andere culturele voorzieningen zijn dichtbij. Als het Marineterrein volgens de huidige Nota van Uitgangspunten wordt ontwikkeld ontstaat hier een levendige, autovrije stadsbuurt met stedelijke voorzieningen. De westpunt van het Marineterrein is gereserveerd voor een stadspark aan het open water. Het slavernijmuseum zou daar ingepast moeten worden.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op het Marineterrein is het voorgenomen gebouwd programma en de gewenste groene buitenruimte ruimtelijk goed inpasbaar. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie ook goed in te vullen. Wel zullen de bestaande 'gebouwen op pootjes' aan het Oosterdok onderdeel van het museumgebouw moeten worden. Dat betekent dat een geheel nieuw pand niet tot de mogelijkheden behoort. De achtergelegen hal wordt wel gesloopt en aan een nieuw park aan het water toegevoegd. Het museum zou dan deels gebruik moeten maken van de bestaande gebouwen en deels in het geplande park gebouwd kunnen worden. Het park zelf kan deels dienstdoen als groene buitenruimte van het museum. Dit heeft wel gevolgen voor de openbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van dit park.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De nieuwe kazerne van Defensie is op zijn vroegst in 2027 gereed. Op dat moment kan begonnen worden met nieuwbouw op het Marineterrein, waarna de huidige gebruikers van de gebouwen aan het Oosterdok doorschuiven. Dat betekent dat de locatie waarschijnlijk niet voor 2030 beschikbaar is. Op dit moment is het hele Marineterrein nog eigendom van het Rijk. Het gebiedsconcept dat Rijk en gemeente gezamenlijk ontwikkelen voor het gebied is leidend bij de ontwikkeling en vormt met een programmatische invulling de basis voor een eventuele aankoop door de gemeente. Een slavernijmuseum is niet gemakkelijk in te passen in dit gebiedsconcept en het gebouwde programma, waar innovatie en bedrijvigheid centraal staan. Een museum zou een grote hap nemen uit het totale gebouwprogramma, wat ten koste gaat van ruimte voor kennisinstellingen en bedrijvigheid.

SAMENVATTING MARINETERREIN

VOORDELEN	NADELEN
Goede zichtbaarheid	Bestaand pand in combinatie met nieuwbouw
Gelegen aan water	Geen eigendom van gemeente Amsterdam
In de buurt van veel grootstedelijke voorzieningen	Niet direct beschikbaar
	In druk gebied waar leefbaarheid onder druk staat
	Gevolgen voor in ontwikkeling zijnde plannen

Legenda

 Zoeklocatie gebouwd programma	 Cultuele voorziening	 Tramhalte	 Parkeren
 Zoeklocatie buitenruimte	 Treinstation	 Bushalte	
 Bouwopgaven	 Metrohalte	 Veerpont	

BEREIKBAARHEID

De zoeklocatie is gelegen in de buurt van het Centraal Station op circa 15 minuten lopen en is hierdoor relatief goed bereikbaar voor veel bezoekers. De afstand tot direct openbaar vervoer (tram en bus) is echter wel vrij groot aangezien de locatie aan de rand van het Marineterrein ligt, dat zelf niet door openbaar vervoer wordt ontsloten. Bereikbaarheid per fiets is goed. Met de auto is de locatie niet bereikbaar en dat blijft ook na ontwikkeling van het Marineterrein zo. Parkeren is straks op het Marineterrein niet mogelijk. De zoeklocatie is wel goed bereikbaar over water, ook vanaf Centraal Station.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Voor het Marineterrein is geen bestemmingsplan. Er zijn geen milieutechnische beperkingen. Het Marineterrein ligt in het drukke deel van Amsterdam dat jaarlijks bezocht wordt door miljoenen bezoekers. De clustering aan functies op loopafstand van de locatie is positief, omdat het de belangstelling voor het slavernijmuseum kan vergroten. De hoeveelheid voorzieningen legt echter een grote druk op de leefbaarheid in het gebied, dat direct grenst aan de reeds zwaar belaste binnenstad. *De Visie bezoekerseconomie* schetst een toekomstbeeld waarin nieuwe functies die veel bezoekers aantrekken beter een plek vinden buiten de reeds druk belaste gebieden.

Zoeklocatie 5: NELSON MANDELAPARK

De zoeklocatie betreft een strook langs de Gooiseweg. De planvorming van dit project, waarin 700 woningen en een school worden gerealiseerd, is al vergevorderd. De investeringsnota, stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan worden eind 2023 aan de gemeenteraad voorgelegd.

LOCATIEKENMERKEN

Het Nelson Mandelapark ligt midden in de Bijlmermeer en centraal in stadsdeel Zuidoost. Het park is als onderdeel van de stedelijke vernieuwing in Zuidoost heringericht. De eerste locatie die in beeld was, ligt dichtbij het winkelcentrum Amsterdamse Poort en ook meer prominent en in het zicht. De tweede ontwikkellocatie is aanmerkelijk minder centraal gelegen, tussen het park en de Gooiseweg, die hier de vorm van een verhoogde stadssnelweg heeft. Op lange termijn (na 2040) is een transformatie van de Gooiseweg voorzien tot stadslaan op maaiveld en met begeleidende bebouwing en groene openbare ruimte. Op dat moment wijzigt ook de relatieve ligging van de ontwikkelkavel.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie niet goed in te vullen. Op de zoeklocatie zijn een slavernijmuseum en de bijbehorende groenvoorziening wel goed inpasbaar. De groenvoorziening zal in het Nelson Mandelapark komen te liggen. Dit heeft wel gevolgen voor de openbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van dit deel van het park.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

Voor locatie langs de Gooiseweg is de investeringsnota in de afrondende fase. Hier zijn ca. 700 woningen en een school gepland. Een slavernijmuseum zal ten koste gaan van deze voorgenomen ontwikkeling. Binnen het bestemmingplan is geen ruimte voor een andere functie dan wonen.

BEREIKBAARHEID

De zoeklocatie is gelegen op grote afstand van trein en metro. Bereikbaarheid per fiets is goed. Met de auto is de locatie via de Gooiseweg snel te bereiken, maar parkeren in de omgeving is niet mogelijk.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Op de locatie langs de Gooiseweg zijn geen beperkingen. Er is een bestemmingsplanwijziging nodig om de ontwikkeling hier mogelijk te maken. Met het realiseren van het Nationaal Slavernijmuseum kan hier een interessant cluster aan voorzieningen ontstaan dat bezoekers kan verleiden uit de drukke binnenstad te gaan en zo een bijdrage kan leveren aan een betere spreiding van de bezoekers over de stad.

SAMENVATTING NELSON MANDELAPARK

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen aan park met redelijke zichtbaarheid	Niet gelegen aan water
Meerkernige ontwikkeling	Redelijke bereikbaarheid met ov
	Gevolgen voor woningbouwontwikkeling

Legenda

 Zoeklocatie gebouwd programma	 Culturele voorziening	 Tramhalte	 Parkeren
 Zoeklocatie buitenruimte	 Treinstation	 Bushalte	
 Bouwopgaven	 Metrohalte	 Veerpont	

Zoeklocatie 6: SIXHAVEN

De Sixhaven ligt in stadsdeel Noord aan het Noordhollandsch Kanaal. De precieze zoeklocatie ligt pal aan de IJ-oever.

LOCATIEKENMERKEN

De Sixhaven is een door twee landtongen beschutte jachthaven recht tegenover Centraal Station, naast het monumentale sluiscomplex (een rijksmonument) in het Noordhollandsch Kanaal. Direct achter deze jachthaven ligt een groengebied, dat een tijd lang in beeld was om ontwikkeld te worden tot kantorenlocatie, gekoppeld aan de bouw van een metrostation Sixhaven. De planvorming van het metrostation is on hold gezet en in *de Omgevingsvisie* is het groengebied aangewezen als toekomstig stadspark onder de naam Sixtuinen. Rond 1920 werd het terrein naast de sluisen als jachthaven ingericht. De naam dankt de haven aan de toenmalige voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Roei- en Zeilverenging, Baron von Six. De Sixhaven is een belangrijke passanten- en jachthaven. Jaarlijks overnacht hier het gros van de bezoekende pleziervaart (ongeveer 23.000 watersporters) aan Amsterdam. De jachthaven wordt uitgebaat door Watersport Vereniging Dok en Scheepbouw (WVDS). In de jachthaven liggen naast pleziervaartuigen ook vier woonarken.

De landtong waarin de Sixhaven ligt is net als het naastgelegen Overhoeks één van de meest prominente en zichtbare plekken in Amsterdam. Maar waar Overhoeks tegenwoordig een druk bezoekersgebied is, blijft de Sixhaven een verborgen plek, waar de meeste Amsterdammers zelfs nog nooit geweest zijn. De punt van de landtong ligt recht tegenover het Centraal Station en is vanaf een groot deel van de zuidelijke IJ-oever goed zichtbaar. Samen met de Tolhuistuin is dit de meest prominent gelegen zoeklocatie.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie goed in te vullen. Het museum en de groene buitenruimte zijn inpasbaar op de locatie. Uitdrukkelijke vraag is wel hoe dit zich verhoudt tot de jachthaven. Indien de haven zelf als groengebied aan het bestaande zoekgebied wordt toegevoegd, ontstaat er een nieuw, centraal op de noordelijke IJ-oever gelegen stadspark van ongeveer 5,5 hectare. Het museum zou als icoon van dit park op de punt langs het water liggen. Een combinatie van het museum en een deel van de huidige jachthaven is ook mogelijk, maar vraagt om een andere oplossing van het groenprogramma. Daarvoor zou dan deels het bestaande groengebied gebruikt moeten worden, dat op enige afstand (280m) van de punt ligt.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

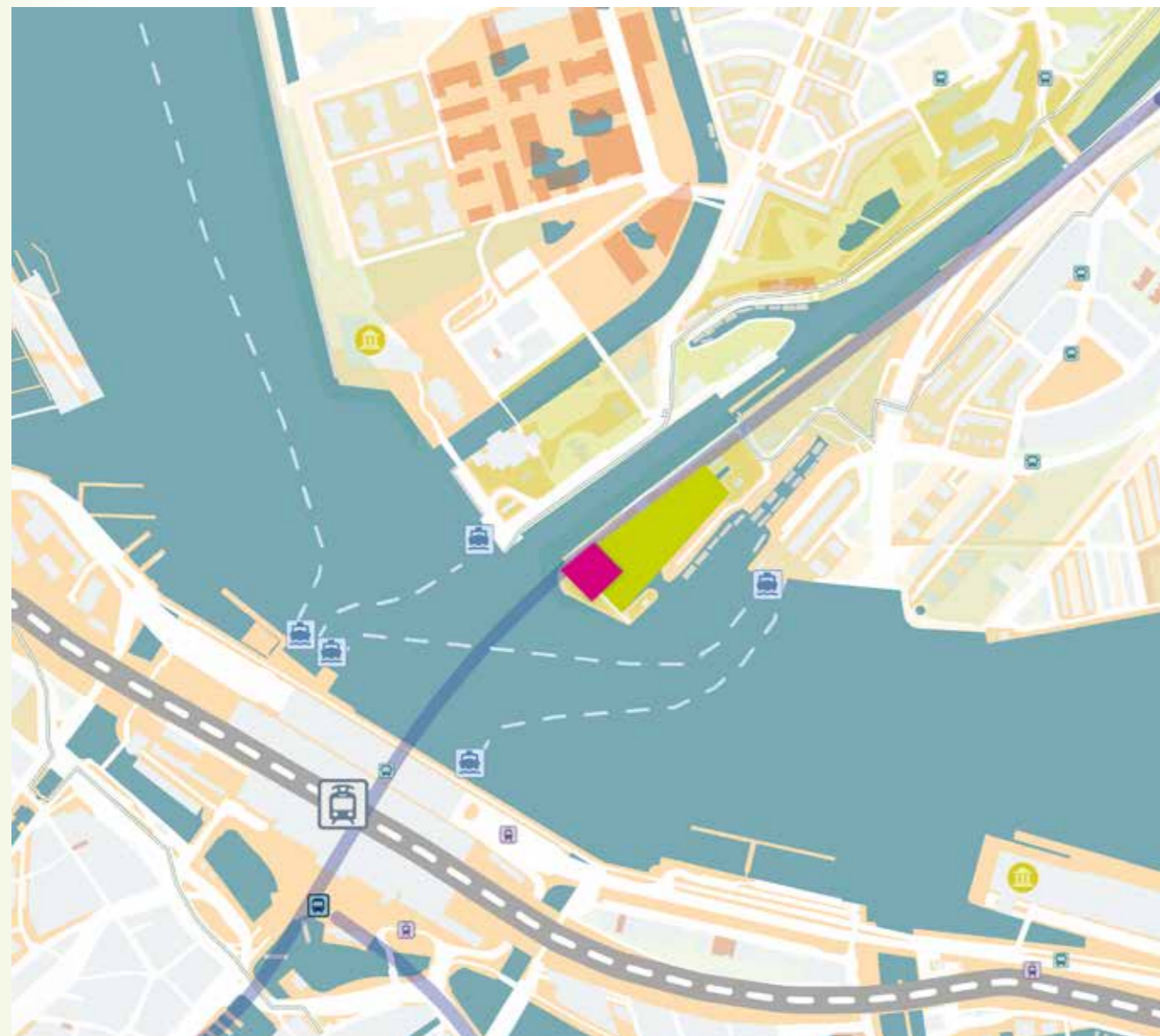
De locatie en de huidige bebouwing zijn in gemeente-eigendom. Het inpassen of verplaatsen van de jachthaven en de hier gelegen woonarken is een complicerende factor bij de realisatie van het slavernijmuseum. Op de landtong staat ook nog het voormalige kantoor van de havenmeester uit 1818. Dit huisje is een gemeentelijk monument en wordt onder de naam Mandelahuysje verhuurd als overnachtingslocatie. Het kan bij de ontwikkeling van een slavernijmuseum gehandhaafd blijven.

BEREIKBAARHEID

De Sixhaven ligt centraal in de stad, maar geïsoleerd ten opzichte van openbaar vervoer, fiets- en autoroutes. Een voorgenomen ondergrondse voetgangersverbinding tussen CS en de Noordelijke IJ-oever kan dit verbeteren.

SAMENVATTING SIXHAVEN

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen aan open water en ruimte voor park	Zeer complexe ontwikkeling
Goede zichtbaarheid	Hoge ontwikkelkosten
In de buurt van grootstedelijke voorzieningen	

Legenda

 Zoeklocatie gebouwd programma	 Culturele voorziening	 Tramhalte	 Parkeren
 Zoeklocatie buitenruimte	 Treinstation	 Bushalte	
 Bouwopgaven	 Metrohalte	 Veerpont	

Voor fietsers vanaf het Buiksloterwegveer moet het sluisencomplex overgestoken worden. Vanaf het IJpleinveer is de route relatief eenvoudig. Met de auto is de locatie niet gemakkelijk bereikbaar en parkeren is in de directe omgeving niet mogelijk. Vervoer over water is naar de Sixhaven wel gemakkelijk te organiseren. Dit maakt ook parkeren op afstand mogelijk.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Het gebied is geen onderdeel van de Hoofdgroenstructuur. Binnen het bestemmingsplan Sixhaven heeft de landtong wel de bestemming groen. De Sixhaven is onderdeel van het Rijksbeschermd stadsgezicht Amsterdam Noord. Dit vertaalt zich in een conserverend bestemmingsplan voor het gebied. Voor de bouw van een slavernijmuseum is dus een bestemmingswijziging nodig en bij nieuwe ontwikkelingen zijn bestaande erfgoedwaarden het uitgangspunt.

Aandacht vraagt de veiligheid langs de vaarweg over het IJ. Bebouwing langs vaarroutes kan zichtlijnen voor scheepvaart belemmeren. Langs het Noordzeekanaal en het IJ bevinden zich walradars, die schepen via radarsignalen kunnen monitoren. Bebouwing langs het IJ mag deze radars niet verstoren. Nieuwe bebouwing langs de oever dient ook beschermd te worden tegen scheepvaart die uit de koers kan raken. Dit vraagt om nader onderzoek. Er is plaatselijk matige verontreiniging aangetroffen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet, indien nodig, de bodem gesaneerd worden.

Het naastgelegen Overhoeks is een door bezoekers drukbezocht gebied waar het slavernijmuseum op kan aansluiten. Gezien de nabijheid van het centrum versterkt dit de gewenste meerkernige bezoekerseconomie niet.

Zoeklocatie 7: ZUIDAS-KENNISKWARTIER

Deze zoeklocatie ligt in stadsdeel Zuid, in het deelgebied Kenniskwartier in Zuidas. In dit ontwikkelgebied, tussen het Amsterdam UMC, de VU-campus en het centrumgebied van de Zuidas bij Station Zuid, wordt een gemengde buurt gebouwd, met veel ruimte voor kennis, cultuur en werken. De precieze locatie is een nog onbebouwde kavel aan de Mahlerlaan, tegen de A10 en naast het kantoor van Deloitte.

LOCATIEKENMERKEN

Zuidas is één van de grootste ontwikkelgebieden in Amsterdam. Op de sportvelden tussen Buitenveldert en Plan Zuid, rondom de stations Zuid en RAI, ontstaat een nieuwe stadswijk met een stevige focus op werken in hoge dichtheden. Binnen Zuidas is in verspreide woongebouwen en enkele wat meer besloten buurten ook ruimte voor wonen. Twee andere ankers in het gebied zijn de RAI en de Vrije Universiteit. Als onderdeel van de uitgroei van Zuidas tot een compleet stedelijk centrum is ook ruimte voor culturele voorzieningen. Verbeterde kwaliteit van de openbare ruimte en ontwikkelingen langs de hoofdroutes door het gebied (Parnassusweg, Beethovenstraat, Europaboulevard, De Boelelaan, Amstelveenseweg) zorgen ervoor dat Zuidas steeds meer verankerd raakt in de omliggende stad en ook voor inwoners van omliggende stadsdelen een grotere betekenis krijgt. De Zuidas, die toch lang bekend stond als kantorenlocatie waar in de avonden en weekenden weinig reuring was, verandert daarmee daadwerkelijk in een stedelijk centrum, dat net als de binnenstad een functie voor de hele stad heeft.

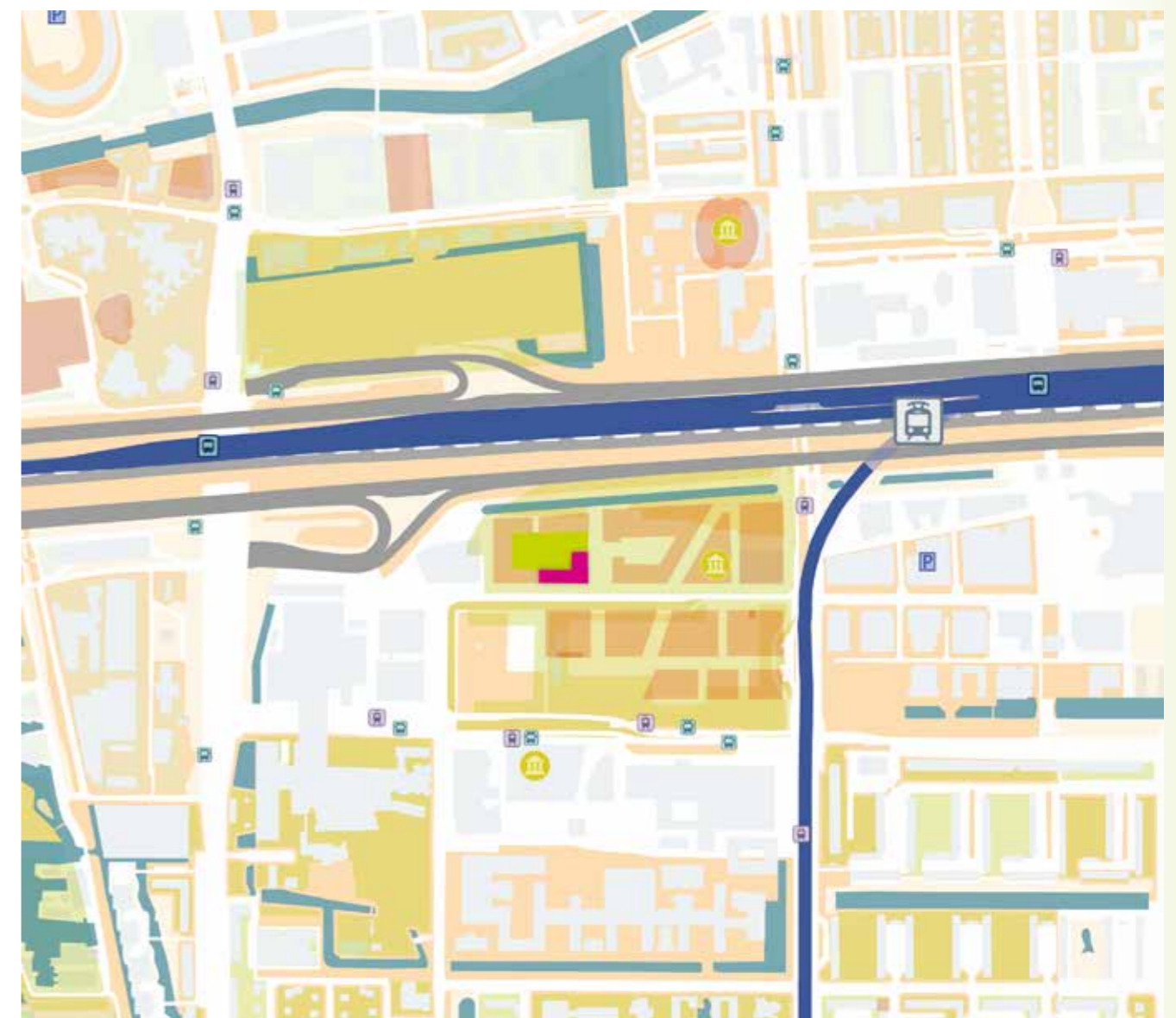
De zoeklocatie ligt in het toekomstige Kenniskwartier Zuidas, een hoogstedelijke buurt waar straks gewoond, gewerkt en gestudeerd wordt. Het Kenniskwartier Zuidas wordt gefaseerd tot ontwikkeling gebracht. De enige kavel in Kenniskwartier, die binnen de planning ruimte kan bieden aan het slavernijmuseum, is het Westelijk Ontwikkelveld, gelegen tussen de Mahlerlaan en de A10-Zuid. Deze kavel is deels goed zichtbaar vanaf de A10 en de spoor- en metrolijn. Zuidas bestaat voor het grootste deel uit dichtbebouwde, hoogstedelijke buurten. Van een wijds uitzicht of een zichtlocatie is hier geen sprake. Hoewel er in Kenniskwartier ook een watersysteem van grachten wordt aangelegd, is dit vanwege de peilverschillen niet toegankelijk voor vaartuigen. Een relatie met water en zeker open water is op deze zoeklocatie niet mogelijk. Samen met de naastgelegen VU-campus vormt dit deelgebied een onderscheidende toevoeging aan het centrum van de Zuidas.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op de zoeklocatie is het gebouwde programma voor het slavernijmuseum ruimtelijk inpasbaar. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie niet goed in te vullen. Het gebouw wordt onderdeel van een U-vormig bouwblok, waar wonen en werken in hoge dichtheden een plek krijgen. Het slavernijmuseum moet in die stedenbouwkundige structuur passen en zou daarmee een gebouw worden met een relatief kleine footprint en meerdere verdiepingen. Het realiseren van groene buitenruimte is op deze locatie lastig. De binnenruimte van het bouwblok zou benut kunnen worden, maar deze beslaat slechts 1.500-2.000 m² en ligt straks (deels) op een ondergrondse parkeergarage. De bouwvelden in de directe omgeving worden allen nagenoeg geheel bebouwd, eveneens in hoge dichtheden. Het dak van Zuidasdok biedt ook geen mogelijkheden, aangezien de snelwegtunnel pas voorbij de zoeklocatie begint.

SAMENVATTING ZUIDAS-KENNISKWARTIER

VOORDELEN	NADELEN
Heel goede bereikbaarheid met ov en per auto	Geen eigen gebouw en beperkt park mogelijk
Meerkernige ontwikkeling	Niet gelegen aan water
	Beperkte zichtbaarheid
	Gevolgen voor woningbouwontwikkeling

Legenda

■ Zoeklocatie gebouwd programma	Culturele voorziening	Tramhalte	Parkeren
■ Zoeklocatie buitenruimte	Treinstation	Bushalte	
■ Bouwopgaven	Metrohalte	Veerpont	

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De zoeklocatie is onbebouwd, in gemeente-eigendom en redelijk snel bouwrijp te maken. De ontwikkellocatie is echter onderdeel van de grondexploitatie van het Kenniskwartier en een culturele functie zal de opbrengsten van deze kavel aanzienlijk drukken. In de directe omgeving is eventueel ruimte voor een tijdelijk onderkomen.

BEREIKBAARHEID

De bereikbaarheid van de zoeklocatie is uitstekend. Station Zuid, met haltes van metro en bus, ligt op iets meer dan 500 meter afstand. De looproutes zijn, als het gebied uitontwikkeld is, van een hoge kwaliteit. Zuidas ligt relatief centraal in Amsterdam en ten opzichte van Amstelveen, Nieuw-West en Zuidoost. Per fiets zijn er goede en veilige routes naar de meeste delen van de stad en de agglomeratie. De zoeklocatie is ook per auto en touringcar eenvoudig bereikbaar. Wel is parkeren een opgave. Dit zal in pandig opgelost moeten worden, of op afstand georganiseerd. Vervoer van bezoekers over water is als gezegd niet mogelijk.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Er zijn geen ruimtelijke beperkingen. De bodem in het plangebied is onderzocht op vervuiling en is op enkele lichte, natuurlijke verontreinigingen na schoon. Het bestemmingsplan Kenniskwartier staat op de zoeklocatie een culturele bestemming, waaronder een museum, toe. Er ligt geen druk op het gebied door hoge aantallen bezoekers. Hier zou het slavernijmuseum een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de gewenste meerkernige bezoekerseconomie.

3.2 Voor- en nadelen locaties

In onderstaande tabel staan de belangrijkste voor- en nadelen van de zeven locaties.

SAMENVATTING ALLE LOCATIES		
LOCATIE	VOORDELEN	NADELEN
Amstelpark	<ul style="list-style-type: none">▪ Gelegen in park en aan water▪ Goede bereikbaarheid met de auto▪ Meerkernige ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">▪ Nieuwbouw voor stadsdeelwerf al in gang▪ Beperkte zichtbaarheid▪ Beperkte bereikbaarheid per ov▪ Ligging in Hoofdgroenstructuur
Java-eiland	<ul style="list-style-type: none">▪ Ruimte voor museum en park▪ Gelegen aan open water▪ Goede zichtbaarheid	<ul style="list-style-type: none">▪ Redelijke bereikbaarheid per ov en auto▪ Weinig grootstedelijke voorzieningen in de omgeving
Kop Oranjesluizen	<ul style="list-style-type: none">▪ Gelegen aan open water	<ul style="list-style-type: none">▪ Geen eigen gebouw en beperkt park mogelijk▪ Geen centrale locatie▪ Beperkte bereikbaarheid per ov en auto▪ Weinig grootstedelijke voorzieningen omgeving
Marineterrein	<ul style="list-style-type: none">▪ Goede zichtbaarheid▪ Gelegen aan water▪ In de buurt van veel grootstedelijke voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">▪ Bestaand pand in combinatie met nieuwbouw▪ Geen eigendom van gemeente Amsterdam▪ Niet direct beschikbaar▪ In druk gebied waar leefbaarheid onder druk staat▪ Gevolgen voor in ontwikkeling zijnde plannen
Nelson Mandelapark	<ul style="list-style-type: none">▪ Gelegen aan een park met redelijke zichtbaarheid▪ Meerkernige ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">▪ Niet gelegen aan water▪ Redelijke bereikbaarheid met ov▪ Gevolgen voor woningbouwontwikkeling
Sixhaven	<ul style="list-style-type: none">▪ Gelegen aan open water en ruimte voor een park▪ Goede zichtbaarheid▪ In de buurt van veel grootstedelijke voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">▪ Zeer complexe ontwikkeling▪ Hoge ontwikkelkosten
Zuidas	<ul style="list-style-type: none">▪ Heel goede bereikbaarheid met ov en per auto▪ Meerkernige ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">▪ Geen eigen gebouw en beperkt park mogelijk▪ Niet gelegen aan water▪ Beperkte zichtbaarheid▪ Gevolgen voor woningbouwontwikkeling

4 Uitkomsten uit het participatietraject

Het college van B&W hecht in de totstandkoming van een Nationaal Slavernijmuseum veel waarde aan de inbreng uit de samenleving, omdat het een herkenbare en toegankelijke plek moet zijn voor iedereen. Daarom heeft er een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden, waarvan de uitkomsten in dit hoofdstuk zijn beschreven.

4.1 Adviezen voor het gebouw en de locatie

Tijdens de verschillende bijeenkomsten is aan de aanwezigen gevraagd welke ideeën, suggesties, aanbevelingen en wensen zij hebben ten aanzien van zowel het gebouw als de uiteindelijke omgeving hiervan en locatie hiervoor. Deze zijn voor alle bijeenkomsten opgenomen in de tabellen en gebundeld en gecategoriseerd. Uit deze verzameling zijn uiteindelijk de onderstaande adviezen voor het gebouw en de locatie gedestilleerd.

Centrale, waardige, prominente ligging maar niet midden in de drukte

De locatie van het museum moet een plek met allure zijn – een prominente, bijzondere plek. Niet alleen van het gebouw moeten de monden van de bezoekers open vallen, ook de locatie waar het gebouw geplaatst is moet de bezoekers beroeren. Ligging aan het water draagt hieraan bij. De locatie moet ook recht doen aan de gewenste waardigheid – passend bij het onderwerp en de bedoeling van het museum. Daarnaast moet het ook een ‘topplek’ zijn. Een zichtbare plek waardoor wordt voorkomen dat als gevolg van de locatiekeuze het museum een nichemuseum zou kunnen worden – enkel bereikbaar of in het vizier van een beperkte groep. Het moet een ‘nationaal’ museum worden, dat een breed publiek en hoge bezoekersaantallen verdient. Een enigszins centrale ligging is hiervoor

noodzakelijk. Tegelijkertijd verlangt het verhaal dat het museum wil vertellen een bepaalde rust en ruimte voor beschouwing en reflectie. Een ingesloten ligging te midden van hoogbouw of van veel hectiek en drukte is daarom niet aan te bevelen. Een dergelijke ligging zou overigens ook lastig te combineren zijn met een ander leidend principe: een park met ruimte voor groen en rust.

Een iconisch, nieuw gebouw gebaseerd op authentieke elementen

Het gebouw moet een iconisch gebouw worden. Een nieuw, kenmerkend gebouw dat straks door iedereen wordt herkend – dat anders is dan alle andere musea die we kennen. Uiteindelijk moet men niet om het gebouw heen kunnen. Tegelijkertijd betekent ‘nieuwbouw en modern’ niet dat het een geijkt ‘westers – wit en strak’ gebouw moet worden. Architectonische elementen en kenmerken van de betrokken culturen/ volkeren kunnen tot uiting komen in het ontwerp en de uitvoering. Denk hierbij aan vorm en kleur, maar ook aan de gebruikte materialen. Herkenbaarheid vanuit de verschillende culturen/ volkeren staat hierbij voorop.

Ligging aan doorgaand water

Ligging aan doorgaand water, bij voorkeur aan het IJ, is een belangrijk element – mede vanwege de historische relatie van de slavernij en de slavenhandel met water. Aankomst middels een vaartuig wordt regelmatig aangegeven als een mogelijk onderdeel van de museumervaring. Daarnaast straalt een dergelijke ligging ook grandeur en rust uit.

Een parkachtige omgeving, met ruimte voor groen, rust, bezinning en ontmoeting

Idealiter ligt het museum te midden van een aantrekkelijk, mooi park dat uitnodigt tot contemplatie maar ook tot ontspanning en gesprek. In het park moet men de indrukken van het museum individueel – dat wil zeggen in stilte en rust – maar ook samen met anderen kunnen verwerken. Natuur en groen zijn noodzakelijk voor zo’n beleving.

Goede bereikbaarheid

Het museum moet voor iedereen goed bereikbaar zijn. Dat wil zeggen dat het museum goed te bereiken moet zijn met het ov, maar ook met de auto/ busvervoer, en dat er in de buurt voldoende parkeergelegenheid dient te zijn. Ook bereikbaarheid via water wordt vaak genoemd. Daarnaast wordt er ook aandacht gevraagd voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

Een ‘open’ gebouw met een overduidelijk, herkenbaar verhaal

Aan de buitenkant van het gebouw moet je kunnen zien wat het verhaal van de binnenkant is. Transparant in zijn bedoeling. De buitenkant reflecteert dan zogezegd hetgeen dat binnen gebeurt of kan gebeuren: het verhaal van de slavernij, de mogelijkheden tot recuperatie en dialoog. Laat het verleden zien in het ontwerp, evenals de kracht van zwarte mensen. Het zwarte perspectief moet centraal staan. Bezoekers ervaren idealiter erkenning voor hun geschiedenis via het gebouw. Nadrukkelijk vanuit het idee van overleving in plaats van slachtofferschap.

Toegankelijk en laagdrempelig

Toegankelijk en laagdrempelig zijn op verschillende niveaus belangrijk. Toegankelijk als in fysiek bereikbaar en beschikbaar voor iedereen – ook voor mensen met een beperking en kinderen. Maar zeker ook toegankelijk als in aantrekkelijk, uitnodigend, verwelkomend – voor iedereen, voor mensen uit alle lagen van de bevolking en uit alle gemeenschappen die onze samenleving, maar ook de buitenlandse, kenmerkt. Verbinding is hierbij een sleutelwoord. Locatie, omgeving en gebouw dienen qua uitstraling voor iedereen de deur open te zetten. Iedereen moet zich er welkom – gewenst – voelen. Het liefs niet eenmalig maar herhaaldelijk. Het liefs ook niet enkel voor het museum maar ook voor de andere faciliteiten zoals het kenniscentrum, de horeca, het kunst- en cultuuraanbod, de bezinnings- en dialoogfaciliteiten en de ontspanningsmogelijkheden, zowel in het gebouw als in het omliggende park.

Ruimte voor healing

Naast toegankelijk en laagdrempelig moeten het gebouw en de omgeving ook de ruimte en mogelijkheden bieden voor healing, herstel en expressie. Dan gaat het om het letterlijk bieden van fysieke ruimte daarvoor – kamers, vertrekken of aangewezen plaatsen en hoeken in het park waar men zich kan terugtrekken, indrukken kan verwerken, kan ontspannen of juist zich creatief kan uiten, met elkaar het gesprek kan aangaan of veel lawaai kan maken. Gebouw en omgeving dienen uit te stralen dat zij voor belangstellenden en betrokkenen plaats en ruimte bieden voor verwerking van vroeger en de beleving van nu. Het bieden van een gevoel van veiligheid en geborgenheid is hierbij cruciaal.

Passend horeca-aanbod en entourage

Het aanbod en de entourage in de horeca dienen de verschillende culturen te reflecteren, die bij het verhaal van het slavernijmuseum betrokken zijn. Laat bijvoorbeeld een restaurant met symbolische gerechten vanuit verschillende culturen onderdeel van het museum zijn. Laat bovendien het ontwerp en de uitstraling van het restaurant en de andere horecafaciliteiten ook deze diverse culturen uitdragen. Het restaurant moet mensen verenigen en uitnodigen om met elkaar in contact te komen, bijvoorbeeld door het gebruik van grote, lange en ronde tafels die uitnodigen om bij elkaar aan te schuiven.

Mogelijkheden voor kunst en cultuur

Het museum en het park moeten ook voldoende ruimte geven voor kunst en cultuur – van toen en nu. Het museum moet niet alleen maar een plek zijn waar vitrinekasten staan opgesteld. Het moet juist ook een plek zijn waar mensen hun eigen cultuur kunnen uitdragen, waar de verschillende culturen zich in de kijker kunnen spelen, en waar men elkaars culturen beter kan leren kennen. Denk hierbij aan theater en muziek, maar ook aan lezingen of vormen van spel. Deze uitingen zijn van groot belang ten aanzien van individuele en gemeenschappelijke heling. Gebouw en park dienen hiertoe uit te nodigen en hierin te faciliteren.

Transparante en inclusieve architectenselectie

De architectenselectie moet transparant en inclusief zijn. Speciale aandacht hierbij verdienen jonge architecten en architecten wiens achtergrond aansluit bij het verhaal dat het museum wil vertellen. Geef hen juist een kans om ook vanuit deze eigen achtergrond een ontwerp te maken voor gebouw en park.

4.2 Meest genoemde locaties

Naast de genoemde adviezen voor de locaties en het gebouw is er op de participatiebijeenkomsten ook specifiek naar een voorkeur voor een locatie gevraagd. In met name de vier bijeenkomsten in Amsterdam zijn de volgende locaties als voorkeur aangedragen.

JAVA-EILAND

Deze locatie wordt veel genoemd en past volgens de deelnemers van de participatiebijeenkomsten zeer goed bij de eerder genoemde uitgangspunten. Bewoners wijzen hierbij specifiek naar de ambitie voor een groen park. Echter, er zijn ook bewoners die aangeven dat ze behoefte hebben aan ruimte. Zij zien deze lege plek liever niet bebouwd worden ten behoeve van een museum en de eventueel bijbehorende drukte.

MARINETERREIN

Deze locatie wordt veel genoemd en past volgens de deelnemers van de participatiebijeenkomsten zeer goed bij de eerder genoemde uitgangspunten. Specifiek geven bewoners hierbij aan dat er op deze manier een bijzonder nieuw museumkwartier kan worden gerealiseerd, tezamen met andere nabijgelegen musea zoals het Scheepvaartmuseum en Nemo. Andere bewoners wijzen echter ook op enkele mogelijke obstakels zoals het gebrek aan ruimte, zeker voor een park dat rust en reflectie mogelijk moet maken. Maar ook op de aanwezigheid van twee bestaande gebouwen, omdat die de aanleg van zo'n park en museum belemmeren.

GAASPERPLAS / ZUIDOOST

Deze locatie wordt meerdere keren genoemd. Bewoners geven aan dat het passend zou zijn wanneer het museum in Zuidoost komt, de plek waar veel nazaten van tot slaafgemaakte mensen uit de trans-Atlantische slavenhandel wonen. Ook zou een museum het culturele aanbod in Zuidoost alsmede de werkgelegenheid een boost geven. Tegelijkertijd gaat de voorkeur van anderen juist meer uit naar een centrale en goed bereikbare plek in Amsterdam, daar waar een gebouw met internationale allure en zichtbaarheid kan worden ontwikkeld. Veel personen geven aan dat een locatie in Zuidoost juist niet moet worden gekozen vanwege de toegankelijkheid voor alle bevolkingsgroepen. Door het eventueel plaatsen van het museum in Zuidoost kan het museum voor andere doelgroepen mogelijk minder aantrekkelijk worden. Het museum zou zich zo teveel profileren als een nichemuseum.

DIVERS

Op de bijeenkomsten wordt ook nog een aantal andere locaties incidenteel als voorkeurslocatie genoemd. Dit zijn o.a. de locaties Amstelpark, Sixhaven en het Museumplein. Sixhaven en Museumplein vanwege hun zichtbare en centrale locatie. Amstelpark werd genoemd vanwege de bijzondere ligging in een mooi park en aan het water.

4.3 Nieuw aangedragen locaties

Tijdens de verschillende bijeenkomsten zijn de onderstaande locaties aangedragen als mogelijke extra opties voor het te realiseren museum.

LOCATIE	AANGEDRAGEN TIJDENS DE BIJEENKOMST IN
Dependance in Suriname	Suriname
Dependance in bijvoorbeeld Kaapverdië, Suriname, de Caribische eilanden	Rotterdam
Museumkwartier	Rotterdam, Amsterdam Zuidoost, Zwolle, Assen, Den Haag
Grachtengordel	Den Haag
Nabij Centraal Station Amsterdam	Den Haag
Amstelpark Zuidas	Amsterdam Oost, Amsterdam Zuidoost
Vondelpark	Rotterdam
Amsterdam Nieuw-West (niet nader geduid waar precies)	Amsterdam Zuidoost
Westelijk Havengebied (niet nader geduid waar precies)	Amsterdam Zuidoost
Oosterdok	Amsterdam Zuidoost
Frederiksplein	Amsterdam Zuidoost, International Center for Amazonian Indigenous Knowledge (AMIK)
Meerdere locaties verspreid over de stad	Amsterdam Zuidoost
Noordelijke IJ-oever	Amsterdam West
Flexibel door heel Nederland	Utrecht, Middelburg
Middelburg	Middelburg
Sixhaven	Middelburg
Tolhuistuin/ Papaverweg (nabij Eye museum)	Amsterdam Oost, Amsterdam West
Dependances in Noord-Nederland	Assen
Leidseplein	Assen
Dependances in Oost-Nederland	Zwolle

Ook zijn er gedurende het participatietraject schriftelijke reacties en opiniestukken geschreven, waarin andere mogelijke locaties zijn aangedragen.

Museumplein	International Center for Amazonian Indigenous Knowledge (AMIK)
Marineterrein	Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein (WOM)
Houthavens/Minervahaven	Heren 2
Tropenmuseum	Ingezonden brief in de media
Ambtswoning	Ingezonden brief in de media
Paleis voor de Volksvlijt	Initiatiefgroep
Oosterdok	Afstudeerscriptie voormalig student

Van de aangedragen locaties valt een aantal direct af vanwege de ligging buiten Amsterdam. Reeds bestaande gebouwen worden ook niet verder meegenomen vanwege de wens voor nieuwbouw (Tropenmuseum, Oosterdok/WIC, Ambtswoning). Ook ligt een aantal plekken (Museumplein, Frederiksplein) niet aan stromend water. Aangezien dit één van de belangrijkste uitgangspunten uit het Programma van Eisen voor de locatie is, zijn deze locaties niet meegenomen.

De in de participatie genoemde locaties Gaasperplas en Minervahaven/Houthavens zijn verder onderzocht. In de bijlagen is ook de beoordeling per subcriteria te vinden voor deze twee locaties.

A - GAASPERPLAS

Deze zoeklocatie ligt in stadsdeel Zuidoost in het park en recreatiegebied Gaasperplas. De toekomstvisie Gaasperplas geeft ruimte voor een nieuw museum.

LOCATIEKENMERKEN

De Gaasperplas is een recreatieplas bij Amsterdam Zuidoost. De plas ontstond eind jaren '60 door de bouw van de wijk Gaasperdam. De komende jaren wordt het park rond de Gaasperplas opgeknapt en aangepast zodat de natuur de ruimte en zijn waarde behoudt en tegelijkertijd de recreatiemogelijkheden van het park aansluiten op de huidige tijd. Hiervoor is in 2021 een toekomstplan opgesteld. Hierin is ook onderzoek gedaan naar een mogelijke locatie voor een stedelijke functie. Er is een zestal locaties aan de noordzijde van de plas.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op de zoeklocatie is een slavernijmuseum ruimtelijk inpasbaar. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum te realiseren in een eigen gebouw met een iconische uitstraling is op deze locatie in te vullen. De locatie ligt op een prominente plek aan het water.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De plek is in eigendom van de gemeente Amsterdam en is niet in beeld voor andere functies. In het locatieonderzoek voor het *Toekomstplan Gaasperplas 2021 en verder* is gekeken naar de ruimtelijke mogelijkheden voor een museum en/of bezoekerscentrum met daghoreca. Op de zoeklocatie staat ook een Bastion. Het bolwerk heeft te maken met ernstige verzakkingen, maar is een bijzondere erfenis van de Floriade.

BEREIKBAARHEID

De eindhalte van metrolijn 53, metrostation Gaasperplas, komt uit bij het park. Vanaf het Centraal Station is het 27 minuten met de metro. Park Gaasperplas is met de auto goed bereikbaar via de A9. De parkeerplaats ligt echter op 900 meter van de beoogde zoeklocatie.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

De hele Gaasperplas is onderdeel van de Hoofdgroenstructuur, inclusief de zoeklocatie. Bij bespreking van het *Toekomstplan Gaasperplas 2021 en verder* is het vestigen van een stedelijke functie echter ook bestempeld als een meerwaarde voor het gebied.

SAMENVATTING GAASPERPLAS

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen aan het water en ruimte voor een park	Niet centraal gelegen
Iconisch gebouw mogelijk	Beperkte zichtbaarheid
Meerkernige ontwikkeling	Weinig grootschalige voorzieningen omgeving
	Redelijke bereikbaarheid met auto en ov

Legenda

Zoeklocatie gebouwd programma	Culturele voorziening	Tramhalte	Parkeren
Zoeklocatie buitenruimte	Treinstation	Bushalte	
Bouwopgaven	Metrohalte	Veerpont	

B - HOUTHAVENS/MINERVAHAVEN

Deze zoeklocatie is gelegen in stadsdeel West en is onderdeel van de ontwikkeling van Haven-Stad.

LOCATIEKENMERKEN

De zoeklocatie is onderdeel van Haven-Stad. Hier wordt een nieuw stuk Amsterdam ontwikkeld binnen de ring A10, waarin wonen, winkels, bedrijven en voorzieningen in een hoge dichtheid worden gecombineerd. Het gebied waar de zoeklocatie zich in bevindt, heeft reeds een transitie doorgemaakt. Het voormalige industriegebied is een gewilde plek geworden voor bedrijven uit de creatieve sector, voorzieningen en hotels. Vanaf 2029 kunnen hier ook plannen ontwikkeld worden voor woningbouw. De Minervahaven is steeds beter verbonden met de binnenstad. De zoeklocatie ligt aan het open water en wordt geflankeerd door bebouwing aan beide zijden. Doordat het onderdeel wordt van het bouwblok heeft het een beperkte zichtbaarheid en is het niet een in het oog springende locatie. Op deze locatie is geen ruimte voor een park. Bij het aanleggen van de brug over het IJ is de wens om ook een park te realiseren. Dit komt op circa 700 meter van deze locatie te liggen.

INPASBAARHEID PROGRAMMA

Op de beoogde locatie in het bouwblok is het gebouwde programma inpasbaar. Het zou een gebouw worden met meerdere verdiepingen. Er is echter geen ruimte voor groene buitenruimte. De wens van de regiegroep en van adviserende instanties om een Nationaal Slavernijmuseum met een iconische uitstraling te stichten is op deze locatie niet goed in te vullen.

ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN

De zoeklocatie is geen eigendom van de gemeente Amsterdam, maar in de zoektocht naar een plek aangeboden door een projectontwikkelaar die op Minervahaven veel bezit heeft.

BEREIKBAARHEID

De bereikbaarheid van deze locatie is niet optimaal. Dat geldt voor zowel ov, fiets als de auto. Er ligt een bushalte binnen 400 meter van de locatie. Wanneer in de toekomst de kleine ring wordt gesloten verbetert de bereikbaarheid van deze plek, doordat op circa 15 minuten lopen een metrostation komt te liggen.

RUIMTELIJKE BEPERKINGEN

Er zijn geen ruimtelijke beperkingen.

SAMENVATTING HOUTHAVENS/MINERVAHAVEN

VOORDELEN	NADELEN
Gelegen aan het water	Park op afstand van het museum
	Niet centraal gelegen
	Bepaalde bereikbaarheid ov, fiets en auto

Legenda

■ Zoeklocatie gebouwd programma	● Culturele voorziening	■ Tramhalte	■ Parkeren
■ Zoeklocatie buitenruimte	■ Treinstation	■ Bushalte	
■ Bouwopgaven	■ Metrohalte	■ Veerpont	

4.4 Samenvatting draagvlak

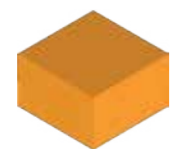
De totstandkoming van een Nationaal Slavernijmuseum is een gezamenlijk proces waarbij vanaf het begin af aan participatie een belangrijke rol speelt. In 2021 heeft de regiegroep in het verkeningsrapport *Met de kracht van de voorouders* al een voorkeur uitgesproken voor een aantal locaties en ook nu is in het participatieproces met velen gesproken over hoe de museale voorziening er uit zou moeten zien en wat een goede locatie zou kunnen zijn. De aangestelde drie kwartiermakers spelen in dit proces een belangrijke rol. In de vele gesprekken die zij hebben gevoerd en de ervaringen die zij hebben opgedaan door vergelijkbare plekken te bezoeken, hebben ook zij zich een mening kunnen vormen over wat de beste plek is voor het museum. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het draagvlak per locatie vanuit de regiegroep, het participatietraject in Nederland en Amsterdam en de drie kwartiermakers (Maatschappelijk, Museaal en Fysiek).

Legenda

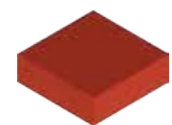
- 1 Indicatie draagvlak regiegroep (NiNsee, MzM en IZI Solutions)
- 2 Indicatie draagvlak vanuit participatietraject met Nederland en Amsterdam
- 3 Indicatie draagvlak kwartiermakers (Maatschappelijk, Museaal, Fysiek)

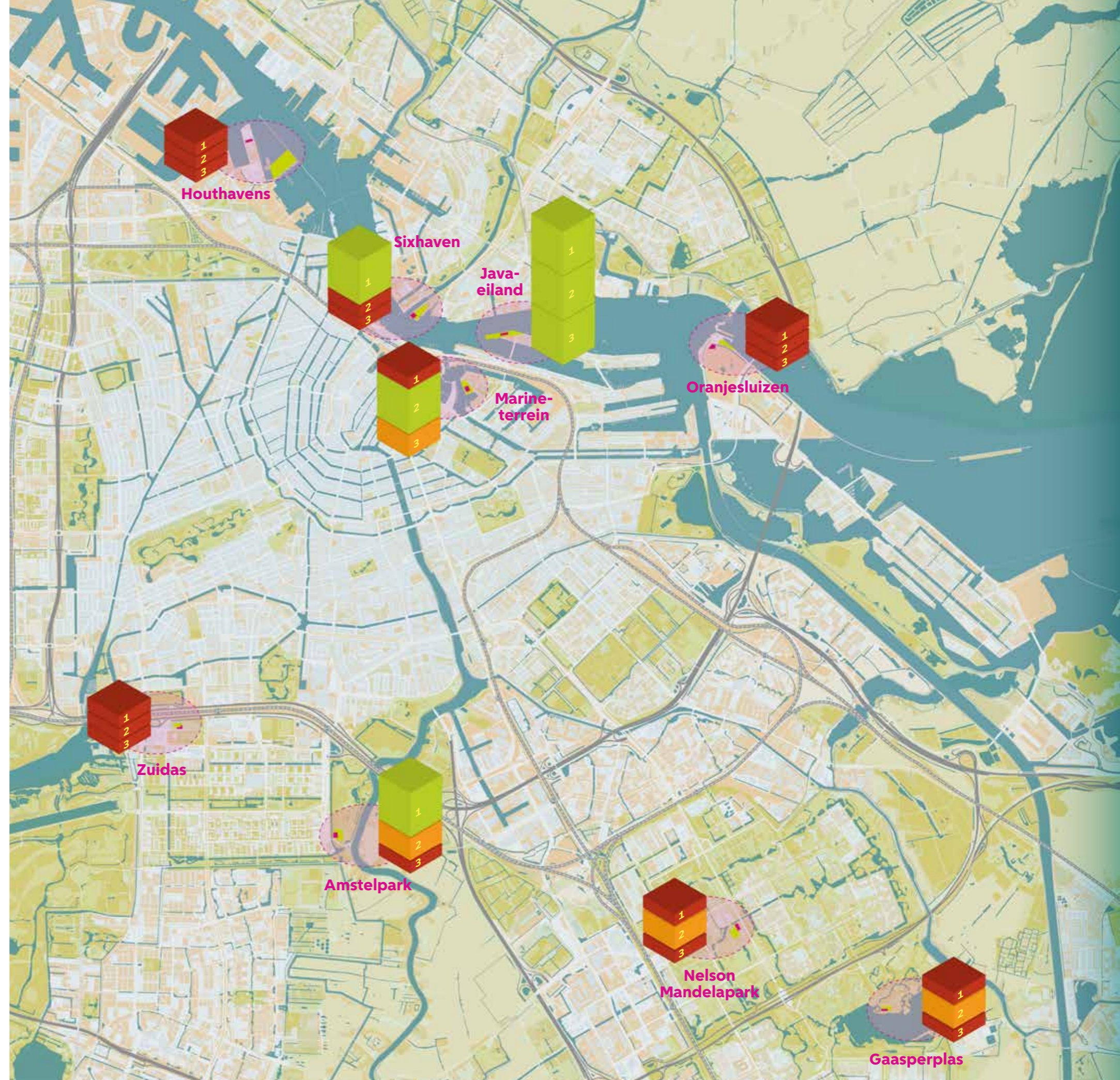
Hoog

Gemiddeld

Laag

- 1 AMSTELPARK (ZUID)
- 2 KOP JAVA-EILAND (OOST)
- 3 KOP ORANJESLUIZEN (OOST)
- 4 MARINETERREIN (CENTRUM)
- 5 NELSON MANDELAPARK (ZUIDOOST)
- 6 SIXHAVEN (NOORD)
- 7 ZUIDAS-KENNISKWARTIER (ZUID)
- 8 GAASPERPLAS (ZUIDOOST)
- 9 HOUTHAVENS/MINERVAHAVEN (WEST)

5 Conclusie

5.1 Conclusie locatieonderzoek

Het Nationaal Slavernijmuseum wordt een belangrijke plek voor Nederland. Een plek waar een breed publiek leert over de gedeelde slavernijgeschiedenis en de doorwerking daarvan in de huidige maatschappij. In 2017 is de zoektocht gestart naar een plek die recht doet aan deze geschiedenis. In de zoektocht is het belangrijk dat het museum ruimtelijk inpasbaar is en aansluit op de ontwikkeling van Amsterdam en de betreffende plek. In dit locatieonderzoek zijn de eerder bestudeerde locaties uit 2021 geactualiseerd en de nieuw ingebrachte locaties uit het participatietraject onderzocht. Op de kaart zijn de verschillende locaties in Amsterdam in beeld gebracht, inclusief de toegevoegde locaties Gaasperplas en Houthavens.

Op basis van de in hoofdstuk 2 genoemde uitgangspunten, springen er locaties uit die goed aansluiten op het Programma van Eisen en ruimtelijk inpasbaar zijn. Java-eiland, Gaasperplas en Sixhaven hebben alle drie de fysieke ruimte voor een alleenstaand museum met park op een zichtbare, prominente locatie en liggend aan stromend water. Het zijn plekken die bereikbaar en zichtbaar zijn, zonder dat ze in het centrum van de stad liggen en de druk op de binnenstad door bezoekers nog verder doen toenemen. In het uitgebreide participatietraject dit jaar werden de eerder bepaalde uitgangspunten bevestigd en werden drie locaties vaak genoemd: Java-eiland, Gaasperplas en Marineterrein. Met deze inzichten uit het participatietraject en gekeken naar de haalbaarheid in ontwikkeltempo en kosten, komt de locatie Java-eiland nadrukkelijk als voorkeurslocatie naar voren. Gaasperplas heeft minder de voorkeur vanwege de meer decentrale ligging, waarbij de verwachting is dat minder verschillende groepen de weg naar het museum gaan vinden. Sixhaven scoort minder vanwege de complexe herontwikkeling van het gebied, dat gepaard zal gaan met hoge kosten en een langere looptijd, o.a. vanwege de inpassing of verplaatsing van de jachthaven en de woonarken. Marineterrein valt af vanwege de druk op het centrum en de noodzaak om bezoekers over een groter gebied te spreiden. Ook is de ruimtelijke inpasbaarheid complex met de lopende planontwikkeling en het integreren van een bestaand gebouw in het museumgebouw.

De locatie op Java-eiland is een centrale prominente plek aan stromend water op een bereikbare plek en een sterke visuele relatie met het centrale deel van het IJ. Tegelijkertijd ligt het op voldoende afstand van het drukke centrum waardoor er ruimte is voor rust om het slavernijmuseum op je in te laten werken. Doordat het op enige afstand ligt van het centrum zorgt het er ook voor dat de gebieden met hoge toeristische druk niet verder belast worden. In het participatietraject werden de eerder bepaalde uitgangspunten voor het slavernijmuseum bevestigd en verrijkt. De locatie op Java-eiland werd vaak genoemd als een geschikte plek voor het museum.

De locatie sluit ook goed aan bij de ambitie van Amsterdam om zich meer naar het IJ te richten. Het IJ speelt een centrale rol in Amsterdam en haar ontwikkeling en het realiseren van een stedelijke voorziening op deze plek verstrekt het waterfront. In de *Omgevingsvisie Amsterdam 2050: een menselijke metropool* is deze ambitie vertaald in een kralenketting aan voorzieningen aan de noordkant van het IJ en een aantal groenblauwe hotspots ten zuiden van het IJ, waaronder bij de Kop Java-eiland. De inzet op deze plekken is om, gebruikmakend van hun landschappelijke kwaliteit, hun stedelijke betekenis te vergroten door vrijetijdsvoorzieningen te realiseren.

Een voorziening als het Nationaal Slavernijmuseum sluit aan bij de wens om Amsterdam te profileren als een stad met een grote culturele rijkdom in plaats van een stad waar alles kan en mag. Het slavernijmuseum heeft ook een belangrijke educatieve functie. In de *Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035* is een toekomstbeeld geschetst van hoe Amsterdam in 2035 in beeld wil zijn voor bezoekers. Het Nationaal Slavernijmuseum sluit hier naadloos op aan en kan dit versterken. Naast het type bezoeker is de hoeveelheid bezoekers ook een opgave voor de leefbaarheid van verschillende buurten in de stad en de opgave is de bezoekers zo veel mogelijk te spreiden over de stad. Het positioneren van grootstedelijke voorzieningen aan het water kan hier een rol bij spelen.

Een eerste belangrijk aandachtspunt bij deze locatie is de bereikbaarheid. Het realiseren van een museum op deze plek met bezoekersaantallen geschat op circa 270.000 per jaar kan niet zonder een waterverbinding met Amsterdam Centraal Station. Dit kan onderdeel zijn van de museale beleving.

Een tweede belangrijk aandachtspunt is de positionering van het museum en het park. Uit het participatietraject en uit de eerdere plannen van bewoners en commissie Kloos komt nadrukkelijk een open plek aan de kop naar voren. Door het museum meer richting Hotel Jakarta te plaatsen kan er tegemoet gekomen worden aan deze wensen en kan er op de kop een toegankelijke open plek met stadstuin/park worden gerealiseerd. De lege ruimte en het park lopen daarmee van de kop van Java langzaam over in het museum richting het Java-eiland met bebouwing. Het gebouw moet wel goed zichtbaar zijn vanuit het Centraal Station en de oever aan de andere kant van het IJ.

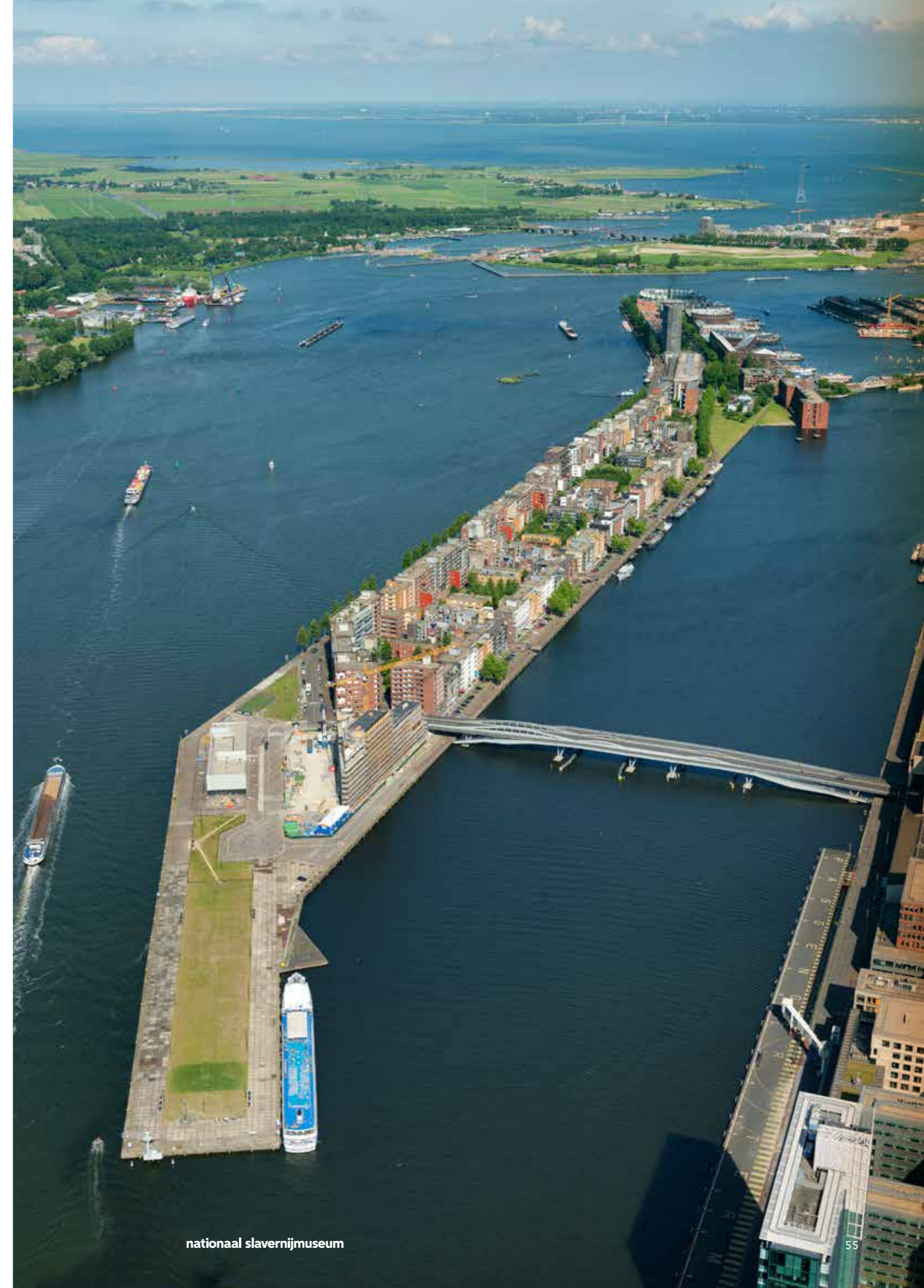
An aerial photograph of a city waterfront, likely Amsterdam, showing a wide river with a bridge, modern buildings, and a railway line. The text is overlaid on the left side of the image.

‘De locatie op Java-eiland past het beste bij de uitgangspunten uit het voortraject, scoort hoog in de objectieve beoordeling en is veel genoemd tijdens het participatietraject.’

5.2 Aanbevelingen vervolgtraject

Op basis van dit onderzoek volgt een aantal aanbevelingen voor het vervolgtraject:

- Deze locatie is voor bewoners van Java-eiland een belangrijke plek. In 2021 hebben bewoners op eigen initiatief voor de kop van Java een ontwerp gemaakt voor een park. In 2022 en 2023 hebben er tussen kwartiermakers, een aantal omwonenden en Hotel Jakarta gesprekken plaatsgevonden. In 2023 is vervolgens een aangepast plan (Havenpark inclusief museum) door een aantal bewoners en Hotel Jakarta aan kwartiermakers overhandigd. In de plannen staat veel waardevolle informatie over het huidige gebruik en ideeën voor de toekomst. Dit vraagt nadere participatie na het bestuurlijke besluit hoe het museum en plannen op elkaar kunnen aansluiten.
- Zoals in de conclusie geschetst, is een waterverbinding met het Centraal Station essentieel. Om de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het museum te vergroten en tegelijkertijd ook de druk op de toegangsweg naar het Java-eiland te beperken. Dit moet een integraal onderdeel zijn van het Programma van Eisen voor het museum. Op dit moment is er een duurzaam initiatief voor vervoer over water van een aantal museale organisaties en een rederij gaande. Geadviseerd wordt om de mogelijkheden in de komende jaren van de waterverbinding met het Centraal Station verder te onderzoeken.
- De locatie op het Java-eiland heeft een bijzondere landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit waar in het verleden het college van B&W over werd geadviseerd door de commissie Kloos. Deze functie is nu overgegaan naar de Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit (SIRK) en het advies aan het college van B&W is om hen over de verdere inpassing op het Java-eiland te consulteren en de kansen te bespreken die deze invulling biedt.
- Wanneer er een besluit is genomen over de locatie is het nodig om een inpassingsstudie te doen en op hoofdlijnen een beeldkwaliteitsplan op te stellen alvorens er een architect geselecteerd wordt. Hierin kunnen de adviezen uit de Subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit (SIRK) en de uitkomsten uit de participatie met omwonenden en ondernemers worden meegenomen.
- Op een aantal posities op het Java-eiland is er ten behoeve van de aanleg van het park mogelijk sprake van achterstallig onderhoud aan de kades en de openbare ruimte. Geadviseerd wordt om na besluitvorming specifieke technische onderzoeken te laten uitvoeren en duidelijkheid te verkrijgen wanneer het onderhoud moet worden uitgevoerd.

Bronvermelding

* [Visie bezoekerseconomie in Amsterdam 2035](#)

** [Omgevingsvisie Amsterdam 2050: een menselijke metropool](#)

Hoofdgroenstructuur (HGS)

Toekomstplan Gaasperplas 2021 en verder

Foto credits

p. 2/89 Luchtfoto van Java-eiland in gebruik door de Maatschappij Nederland, 1930 ca.;
Foto: Fototechnische Dienst KLM Rotterdam; bron Stadsarchief Amsterdam

p. 52-53 Java-eiland, gezien in noordwestelijke richting, 2006;
Foto: Doriann Kransberg; bron Stadsarchief Amsterdam

p. 55 Participatiebijeenkomst in Amsterdam Oost, 2023; Foto: Isaac Owusu

Appendices

Appendix 1. Overzicht bijeenkomsten

Appendix 2. Overzicht beoordelingsmatrix per locatie

Appendix 3. Overzichtsmatrix draagvlak

Appendix 1

Overzicht bijeenkomsten

Overzicht van georganiseerde participatiebijeenkomsten

	LOCATIE	DATUM 2023
CARIBISCHE DEEL	Curaçao	19 en 20 januari
	Suriname	22 en 23 januari
EUROPESE DEEL	Groningen	22 februari
	Rotterdam	11 maart
	Amsterdam Zuidoost	20 april
	Utrecht	15 mei
	Middelburg	8 juni
	Amsterdam West	15 juni
	Den Haag	27 juni
	Assen	5 juli
	Zwolle	6 juli
	Amsterdam Oost	12 juli
	Maastricht	5 september
	Eindhoven	6 september
	Amsterdam Centrum	13 september
	Arnhem	28 september
	Leeuwarden	10 oktober
	Almere	11 oktober
Tilburg	1 november	

Ook zijn er gedurende het participatietraject schriftelijke reacties en opiniestukken over een mogelijke locatie binnengekomen. Dit betreft o.a. :

- **Museumplein** - International Center for Amazonian Indigenous Knowledge (AMIK)
- **Marineterrein** - Werkgroep Ontwikkeling Marine terrein (WOM)
- **Houthavens** - Heren 2
- **Kop van Java** - bewoner
- **Paleis voor de Volksvlijt** - bewoners
- **Slavernijmuseum Oosterdok** - student (afstudeerscriptie)

Opbrengst bijeenkomsten

Bijeenkomst Curaçao

LOCATIE

GEBOUW

Ruimte voor kunst, cultuur en folklore.
Healing spaces. Safe space voor een gesprek en dialoog.
Fysieke ervaring van het verleden.
Fysieke uiting van het verleden.

Bijeenkomst Suriname (interviews plus bijeenkomst)

LOCATIE

Mogelijk ook een gebouw/ dependance in Suriname.

GEBOUW

Laat het verleden zien in het ontwerp. Voorbeeld: een grote deur en een kleine deur (nengre doro), resp. voor de slavenhouder en de tot slaafgemaakte mensen. Of het nabouwen van pras'oso – woningen van de tot slaafgemaakte mensen.
Restaurant/ catering: Surinaamse keuken.
Fysieke ervaring van het verleden.
Fysieke uiting van het verleden.

Bijeenkomst Groningen

LOCATIE

GEBOUW

In het gebouw moet te zien zijn om welke volkeren het gaat en laat ook hun trotsheid zien.
Ruimte voor culturele (theater) activiteiten, bijvoorbeeld musicals.

Bijeenkomst Rotterdam

LOCATIE

Mogelijk ook een gebouw/ dependance in andere landen: Kaapverdië, Suriname, de Caribische eilanden.
Goed bereikbaar voor iedereen, ook voor kinderen (educatie).
Zichtbare ligging, bijvoorbeeld Vondelpark.
Een toplocatie is belangrijk, zie als voorbeeld American History Museum in Washington. Aangedragen optie: Museumkwartier (Museumplein).
Het park moet de vrijheid laten zien. Veel bomen, tropische planten.

GEBOUW

Nagebouwde plantage.
Gericht op kinderen en hun ervaring/ beleving.
Uitstraling: niet stoffig.
Fysiek een ruimte om met elkaar in gesprek/ discussie te gaan. Dialoog.
Geen architect kiezen maar een open wedstrijd.
Ruimte voor muziek (geluid).
Fysieke ruimte voor bezinning.
Bij binnenkomst: een symbolische ketting/ verbinding.
Toegankelijkheid voor mensen met een beperking.
Architectenselectie. Aandachtspunt: ook jonge architecten. De selectie moet transparant zijn en we willen daarbij een pool van zwarte en Indonesische architecten. Ook het panel/ de jury moet van kleur zijn, zo inclusief mogelijk.
Geen te nieuw gebouw met een kille, strakke en zakelijke look. Veel glas is niet fijn maar wel bijvoorbeeld veel gekleurd hout en aardse materialen in warme tinten. Materialen herleidt uit het verleden, niet te modern stabiel en strak.
Ruimte voor kunst in het gebouw en het ontwerp moet daarbij aansluiten.
Het gebouw moet het verhaal vertellen van de slavernij. Hoe het ooit begon met een koninkrijk van sterke mannen en vrouwen in Afrika en eigenlijk kapot gemaakt werd door slavernij. Terwijl bezoekers door het gebouw lopen ervaren ze wat de mensen in die tijd voelden. Het begint met vrijheid, opgesloten zitten en daarna weer de zoektocht naar vrijheid.
We moeten laten zien waar ze vandaan komen, welke landen uit West-Afrika betrokken zijn geweest. En dan kijken naar welke ambacht en architectuur er in die landen werd gebruikt en deze verwerken in het ontwerp van het museum.
Een restaurant met ander type eten en snacks. De eilanden en Suriname de keuken laten bepalen.
Beleving schip en het verhaal van vrijheid aan de buitenkant laten zien (kracht van de zwarte mensen).

Bijeenkomst Amsterdam-Zuidoost

LOCATIE

Kop van Java eiland komt het meeste in aanmerking; mooiste locatie, groen, water, ligging. (tov Zuidoost: hiervoor gingen 10 tegen 3 meer handen in de lucht)

Zuidas is niet geschikt, want door de daar al aanwezige bouw kan het nieuwe museumgebouw er nooit iconisch uitspringen.

De locatie moet recht doen aan de gewenste waardigheid.

Gaasperplas wordt geopperd als mogelijke locatie; verborgen parel, goede verbindingen, passend in de omgeving, water, past goed bij de identiteit van Zuidoost – ook qua demografie en de geschiedenis.

De huidige lijst laat vooral buurten zien die al druk zijn; er worden locaties gemist waar de aanwezigheid van een museum juist de buurt kan stimuleren (bijv ZO, NW, Westelijk Havengebied).

Optie locatie: Frederiksplein, tegenover de Nederlandse Bank -vanwege het verleden van die Bank, Sarphati, water in de buurt, in combinatie met herbouw Paleis van Volksvliet. Hier is ook een zienswijze over ingediend.

Optie Oosterdok: in het verleden een belangrijke plek m.b.t. slavernij, water, centraal gelegen.

Optie: Museumplein want daar verdient het een plek. Het moet geen nichemuseum worden.

Eigenheid en belangrijk voor de mensen die het belangrijk vinden i.p.v. een plek die veel mensen trekt. Want mensen blijven niet automatisch voor de omgeving.

Als we kijken naar bereikbaarheid, aan wie denken we dan? Bereikbaar voor wie? Draagvlak versus meerderheid.

Aandacht voor emotionele en spirituele impact van een bepaalde plek.

Meerdere locaties verspreid over de stad?

Aandacht voor/ prioriteit aan het perspectief van de nazaten die achtergesteld zijn. Voorkeur voor Zuidoost – ook qua banenkansen.

Voorkeur voor centrum (vanwege centrale ligging voor iedereen bereikbaar); als dat niet kan, dan Zuidoost (vanwege hoge aantal nazaten).

Aandachtspunt: er is een stroom van Zuidoost naar de stad maar omgekeerd is dat niet vanzelfsprekend.

Niet Zuidoost. Het moet een zichtbare plek zijn. Niet te 'Black centered'.

GEBOUW

Aandacht voor geluid/ goede isolatie, zowel binnen als buiten – oa winti prey.

Aandacht voor rustplekken in het gebouw.

Gebouw en park moeten met elkaar verbonden zijn – eenheid, geen barrières. Voorbeeld Joods Historisch Museum, Berlijn.

Aandacht voor aantrekkelijkheid, zodat mensen vaker willen komen. Verrassend, vernieuwend.

Niet saai/ eentonig.

Geen wit, westers gebouw. De buitenkant moet vertellen wat er aan de binnenkant gebeurt. Als je naar de buitenkant kijkt, begrijp je in vormgeving en in kleur waar het museum over gaat, en het verhaal dat binnen wordt verteld.

Uitstraling: het gebouw moet een positief effect op de omgeving hebben.

Kunnen zwarte architecten ook een bijdrage leveren? Aandacht voor inclusieve commissies e.d.

Geef in de keuze van de locatie, vormgeving etc. prioriteit aan het perspectief en de behoeften van de nazaten van de tot slaafgemaakte mensen.

Prominente plek: in your face

Optie: Zuidas

Symbolische locatie, bij de pakhuizen.

Geef in de keuze van de locatie, vormgeving etc. prioriteit aan het perspectief en de behoeften van de nazaten van de tot slaafgemaakte mensen.

Inhoud en keuze van de locatie zijn onlosmakelijk met elkaar verweven, zie dit niet los van elkaar bij de keuze voor een locatie.

Bijeenkomst Utrecht

LOCATIE

Optie Zuidoost i.p.v. in het geijkte centrum.

Algemeen: een kans voor buitenwijken. Maar ook: een buitenwijk maakt het museum te weinig zichtbaar. Verdeelde meningen.

In de buurt van andere bezienswaardigheden.

Flexibel door heel Nederland.

Open vuur buiten in het park.

GEBOUW

Voorbeeld Holocaust Memorial.

Ruimte voor kunst.

Voorbeeld: Joods Historisch Museum Berlijn.

Kleine ruimtes met verhalen waar je bij kunt gaan zitten.

Aandacht voor zintuiglijke ervaring.

Geen standaard restaurant/ catering. Ook qua ruimte en architectuur. Eten verbreederd. Eten en identiteit.

Ruimte voor workshops.

'Open ruimtes'.

Door letterlijk de ruimte te geven aan mensen van kleur, wat doet het met mensen van kleur als zij letterlijk de ruimte mogen inrichten. Wat doet het met je dat jij jezelf herkent in het museum en voorlichting krijgt over je geschiedenis?

Het museum moet zodanig worden ingericht dat er ruimte is voor verwerken van vroeger en de beleving van nu.

Visuele ervaringen.

Healing Zones.

Erkenning via het gebouw.

Boven de grond.

Varend museum.

Toegankelijk voor mensen met een beperking.

Ook toegankelijk voor het platteland.

Bijeenkomst Utrecht

LOCATIE

Sixhaven.
Zuidoost.
Middelburg.
Aan het water gelegen.
Mobiel museum.
Vlakbij station, om gentrificatie tegen te gaan.
Goed bereikbaar. Centraal gelegen.
Juist niet centraal gelegen maar enigszins uit de drukte van de stad. Anders is de overgang te groot. Route ernaar toe moet rustgevend zijn.
Aan het water.
Ov verbinding plus parkeren.
In de buurt van andere musea.
Java-eiland.
Geef in de keuze van de locatie, vormgeving etc. prioriteit aan het perspectief en de behoeften van de nazaten van de tot slaafgemaakte mensen.
Buitenruimte voor rust en wandelen, water en groen.
Goed zichtbaar; in your face.

GEBOUW

Fysieke ervaring/ beleving. Specifieke aandacht voor kinderen (oa educatie).
Fysieke ruimte voor dialoog en reflectie.
Iconisch gebouw. Nieuwbouw. 'Open'. Groot. Van onderen zwaar en naar boven licht.
Aandacht voor akoestiek.
Aandacht voor zintuigelijke ervaring.
Voorbeelden: Joods Historisch Museum Berlijn. American History Museum Washington.
Meerdere verdiepingen zodat het uitstraalt dat we geen slachtoffers zijn, maar survivors en met hoop kijken naar de toekomst.
Gastvrij. Aantrekkelijk. Transparant gebouw bijvoorbeeld. Niet in zichzelf gekeerd. 'Open gebouw – gericht op het water'. Gebouw dat nieuwsgierigheid oproept.
Confronterend > Verleden moet zichtbaar zijn aan het gebouw, moet een eerlijk verhaal zijn.
Zelf in en uit het gebouw kunnen lopen en zelf iets kunnen opzoeken, geen gedwongen route.
Het museum moet zodanig worden ingericht dat er ruimte is voor verwerken van vroeger en de beleving van nu. Stille ruimtes. Cozy (zitzakken).
Buitenruimte waar bezoekers kunnen zitten / praten.
Het is heel belangrijk dat het gebouw een gevoel achterlaat. Sommige gebouwen spreken je aan, niet alleen vanwege de mooiheid maar ook vanwege de expressie van het verhaal. Content weerspiegelen aan de buitenkant van het gebouw.
Gebouw moet trots uitstralen.
Gebroken ketenen moeten herkenbaar zijn.
Het moet het mooiste gebouw van Nederland worden.
Aandacht voor catering/ restaurant. Ook zonder museumbezoek mogelijk. Surinaamse, Caribische keuken.
Spelen met ruimte en licht.

Bijeenkomst Amsterdam West

LOCATIE

OPTIE: JAVA-EILAND

Omringd door water, ook bereikbaar via het water.
Past bij de geschiedenis.
Centraal gelegen.
Let op dat het wel bruisend wordt, maar geen overlast voor bewoners veroorzaakt.

OPTIE: PAPAVERWEG IN NOORD

In combinatie met mooie nieuwbouw.
Centraal gelegen.
Veel water.
Ruimte voor een park.
Is er nog een kavel beschikbaar?

OPTIE: ZUIDOOST NELSON MANDELA PARK

Verbindt Zuidoost met het centrum.
Goed voor de lokale economie/ banen, combi met theater.
Goede (ov) verbinding.
Centrale ligging vanuit andere steden.
Maar ook: risico dat het teveel een nichemuseum wordt. Het moet nationale allure krijgen. Het moet een nationaal museum worden. Dus bij voorkeur niet in Zuidoost. Bovendien is er in Zuidoost het risico dat het 'leeg' blijft staan; dat alleen zwarte mensen erheen gaan terwijl het juist voor alle mensen moet zijn.
Ligging aan stromend water, liefs aan Noordelijke IJ-oever.
Mogelijkheden tot de aanleg van een (iconisch) park. Aantrekkelijk voor ontspanning. Altijd open.
Goede bereikbaarheid belangrijk. O.a. ov.
Museumtuin met kunst (beelden).

GEBOUW

Iconisch, modern en symbolisch gebouw. 'Wauw' effect.
Het gebouw moet iets uitstralen wat recht doet aan de geschiedenis van het slavernijverleden, iets wat aantrekkelijk en inclusief is.
Binnen- en buitenruimtes voor bezinning en dialoog.
Kunstateliers.
M.b.t. keuze architecten: niet enkel grote namen vanwege de grote naam. Belangrijk is persoonlijke betrokkenheid bij het onderwerp en kennis van zulke projecten.
Het zwarte perspectief moet centraal staan.

Bijeenkomst Den Haag

LOCATIE

Openbare ruimte/ stadspark. Voorbeeld Vliegenbos.

Verwijzing naar verschillende culturen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van planten/ kruiden (eventueel in een kas).

In de omgeving moeten de sporen van de Gouden Eeuw te zien zijn, voor het contrast. Museumplein/ grachtengordel.

Centrale ligging, aan het water.

Optie: Amsterdam Zuidoost is tegelijk aantrekkelijk maar ook stigmatiserend. En zo ook teveel risico op een nichemuseum.

Bereikbaar, o.a. ov.

Optie Museumplein, Scheepvaartmuseum, Centraal Station.

Stenen trap zoals stenen trap in Paramaribo.

GEBOUW

Ruimte voor verschillende theateruitingen. Muziek. Auditorium. Maar ook voor stilte en bezinning. Meer en minder prikkels.

Geen standaard museum, een interactief museum.

Projecties aan de buitenkant (in het donker).

Transparant.

In het oog springend.

Architectenselectie: ook jonge zwarte architecten meenemen. Pluspunt als diegene uit de diaspora komt. Ervaring.

Horeca: wereldkeuken. Gerechten uit het verleden/ uit 35 landen. Kookworkshops. Ontmoetingsplek.

Caribische ambiance.

Modern. Aantrekkelijk. Nieuw.

Voldoende daglicht.

Kapperfaciliteiten.

Bijeenkomst Zwolle

LOCATIE

Goede ov (trein) verbinding. Goede bereikbaarheid voor iedereen.

Centrale ligging; een levendige omgeving. Niet weggestopt (tussen bomen). Niet in de buurt van andere musea.

Optie: Museumplein.

Aan het water.

Groen en stilte.

Niet in Zuidoost/ Marineterrein.

Dependances in Oost Nederland?

GEBOUW

Gebruik van glas, voor een ruimtelijk effect. Glas creëert ook licht.

Iconische vormen.

Slavenhut (in glas) terug laten komen in het gebouw.

Een gebouw dat ontroert, verrast, verovert en verandert.

Thuisgevoel, Suriname - Curaçao sfeer. Prettige, herkenbare ontmoetingsplek. Geen saaie bedoening.

Ruimtes om lawaai te kunnen maken.

Maar ook creatieve en stilleruimtes.

Belang van horeca: herkenbaar eten/ recepten. Grote tafels. Aandacht voor de geschiedenis van traditionele gerechten.

Bijeenkomst Assen

LOCATIE

Waarom moet het in Amsterdam staan? Overweeg dependances.

Optie: nabij de ArenA – Amsterdam Zuidoost

Optie: Museumplein.

Optie: Leidseplein.

GEBOUW

Gebruik van spiegels. Dat men als witte mens middels een spiegel het zwarte perspectief/ positie kan ervaren.

Het gebouw moet culturen verbinden.

Horeca belangrijk. Rustige omgeving. Gastvrijheid. Aanbieden van volksvoedsel. Mogelijkheid tot zelf eten bereiden.

Voorbeeld: Nemo museum (vorm van een schip). Of juist helemaal niet omdat met de schepen de ellende begonnen is.

Bijeenkomst Amsterdam Oost

LOCATIE

OPTIE: JAVA-EILAND

Goede, mooie en centrale ligging.

Water.

Connectie met Indonesië.

Verbinding met geschiedenis.

Slechte connectie qua verbindingen met de stad; weinig ov en de brug is met name in de winter niet ideaal.

Mogelijk weerstand van bewoners.

OPTIE: MARINETERREIN

Prettige omgeving met veel groen.

Kans om jongeren te betrekken.

Andere musea in de buurt met een gedeelde thematiek.

Geschikt voor kinderen.

Goede verbindingen.

Centraal gelegen.

Plek heeft geschiedenis.

Te kleine kavel?

Divers genoeg?

OPTIE: AMSTELPARK

Prettige omgeving - ook voor kinderen.

Veel water en groen.

Juist niet geschikt.

Voldoende parkeergelegenheid, bijvoorbeeld een parkeergarage.

Vlakbij een park.

Mogelijke opties: Papaverweg, Sixhaven en Tolhuistuin (vlakbij Eye museum) in Noord.

Centrale plek, goede verbindingen.

GEBOUW

Genoeg ruimte om te kunnen verblijven, ook voor bezinning/ (zelf)reflectie - stilte/ruimtes. Bepaalde elementen (bijvoorbeeld een waterval) kunnen hierbij helpen – museum Washington).

Het gebouw moet bijdragen aan een gevoel van thuis en erkenning – ontvangst is belangrijk, welkom voelen. Huiselijke uitstraling, laagdrempelig (moet het wel een museum zijn? Misschien eerder een soort bibliotheek).

Balans tussen ruimtes waar verhalen gepresenteerd worden en waar men hierover kan bezinnen.

Nieuw en modern architectonisch gebouw, iconische uitstraling. Memorabel. Opvallend. Groot met grote zalen.

Herkenbaarheid bieden aan zwarte mensen; zwarte perspectief centraal. Kleuren en sfeer van Afrika (van voor de slavenhandel).

Niet al te hoog gebouw.

Horeca / eten als verbindend element.

Aandacht voor inclusieve architectenprocedure. Vakmensen met ervaring met zulke projecten.

Open en transparant.

Bijeenkomst Maastricht

LOCATIE

Aan het water. Aan het IJ. Daar waar VOC schepen aanmeerden. Misschien zelfs op het water – alleen per boot bereikbaar.

Goed bereikbaar met ov. Goed bereikbaar in het algemeen, ook voor toeristen.

In de buurt van Zeeheldencentrum.

Er moet ruimte zijn voor buitenactiviteiten.

Optie: Bijlmer Oost.

Een locatie buiten de comfortzone.

Niet te diep in het centrum.

Goede bereikbaarheid voor iedereen; CS of Zuidas.

Marineterrein.

Museumplein is te druk.

Optie: Amsterdam Noord.

Optie: een locatie net buiten de stad – rust en sereniteit.

GEBOUW

Soberheid, rust uitstralen, niet teveel afleiding, stilte m.b.t. reflectieruimtes.

Gebruik rijke materialen; ook uit betreffende landen. Gebruik van lichtinval. Gebruik van glas.

'Open Space.' Licht & luchtig.

Symbolisch: gebroken ketting.

Laagdrempelig & kindvriendelijk.

Modern schip.

Trots gebouw.

Gebouw in dialoog met de omgeving; spelen met open en dicht.

Opvallend/ herkenbaar gebouw. Het wauw-effect.

Aandacht voor architectenselectie: kandidaten uit Afrika/ Azië, Caraïben, Arabische wereld.

Organische uitstraling.

Bijeenkomst Eindhoven

LOCATIE

Park nabij. Groen, water, lucht – het gevoel dat je weer even kunt ademen.

Aan de rand van de stad. Er moet genoeg ruimte zijn. Ook om lawaai te kunnen maken.

Goed bereikbaar, voldoende parkeergelegenheden.

In het maritieme district, dichtbij het scheepvaartgebied en de haven.

Op het water.

Een centrumlocatie met symbolische waarde.

Toegankelijk, praktisch, bereikbaar.

GEBOUW

Ruimtelijk en licht. Sobere ruimtes/ kapel.

M.b.t. reflectieruimtes.

Spel tussen donker en licht.

Een toegankelijk gebouw dat hoop geeft. Een inclusief gebouw.

Beleving.

Boot of zeppelin.

Een mooi gebouw. Denk hierbij aan planten.

Belang van architectenselectie, ook zwarte kandidaten.

Horecagedeelte: cozy met een buitenruimte. Huiskamergevoel.

De vorm van een schip met elementen van de natuur.

Inspiratie: Getty Center (LA, VS) of Afrikaans museum (België).

Bijeenkomst Amsterdam Centrum

LOCATIE

Kop van Java-eiland wordt vaak genoemd.
Echter, een enkeling vindt deze locatie te klein.

Marineterrein.

Oosterpark.

Amsterdam Noord, Vliegenbos.

Amsterdam Zuidoost

Grachtengordel, hotel I 'Europe

Centrum.

Een groene locatie.

Museumplein.

GEBOUW

Reflectieruimte: vijver met tropische planten.

Voorbeeld: de ambtswoning.

Iconische uitstraling.

Ruimte voor spiritualiteit/ inheemse religies/ tradities.

Horecaruimte: een 'open space' met luxe.

Bijeenkomst Arnhem

LOCATIE

Groen met kunst.

Centraal, dichtbij station, goed bereikbaar
en toegankelijk. Zodat iedereen het kan zien.

Locatie onderdeel van de inhoud van het museum.

Aan het water.

Java-eiland.

Buiten de stad, veel natuur, wel bereikbaar met ov.

Gratis parkeren.

Groene omgeving.

Opties: Amstelpark, Oosterpark, aan het IJ.

Marineterrein.

GEBOUW

Reflectieruimte: spiegels, licht. Of juist heel prikkelarm,
cozy. Waterval, water. Rust.

Architectonische doorkijkjes.

Binnenplaats/ binnenplein.

Open, groots, groot gebouw.

Oneindigheid en uitzichtloosheid in het gebouw.

Schaalmodel VOC schip.

Openheid en gevangenschap beide in het ontwerp.

Voorbeeld: Joods museum Berlijn. Memory
Hill museum Pretoria (ZA). Apartheidsmuseum,
Johannesburg (ZA).

Kaart waarover je kunt lopen.

Modern, licht, opvallend – een trekpleister.

Meerdere etages, ruim opgezet.

CO2 neutraal.

Toegankelijk, inclusief.

Veel groen, veel kleur, niet hoekig.

Aandacht voor architectenselectie,
en door wie het gebouw wordt gebouwd.

Bijeenkomst Leeuwarden

LOCATIE

Goed bereikbaar.

GEBOUW

Reflectieruimte: warmte, uitnodigende uitstraling.
Stilteruimte en nazorgmogelijkheden faciliteren.

Ruim en licht gebouw. Organische architectuur.
Een dak met palmladeren.

Het gebouw moet een blijvende indruk achterlaten.
Kwalitatieve uitstraling.

Horeca: divers aanbod dat past bij de culturele thema's.
Lange tafels. Centraal ontmoetingspunt.

Looptrap van/ naar het schip – in het ontwerp.

Bijeenkomst Almere

LOCATIE

Goede bereikbaarheid ov.

GEBOUW

Reflectieruimte: ook kleine ruimtes. Ruimtes waar
mensen op verschillende manieren met hun emoties
kunnen omgaan.

Combinatie van moderne uitstraling en een authentiek
gevoel om de historische betekenis te weerspiegelen.

Architectonische elementen die een brug slaan tussen
heden en verleden.

Toegankelijk.

Ontwerp: vorm van een slavenschip.

Ontwerp: vorm van een fort.

Fysieke ervaring van wat er gebeurd is.

Belang van architectenselectie.

Krachtig.

Bijeenkomst Tilburg

LOCATIE

Centraal in de stad.
Makkelijk bereikbaar.
Goede aansluiting op diverse vervoersmogelijkheden.
Voor rust en reflectie net buiten de binnenstad plaatsen, maar dichtbij.

GEBOUW

Voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk.
Een toegankelijk gebouw, makkelijk bereikbaar en geschikt voor mindervaliden en ouderen.
Een kleurrijk gebouw met veel licht en spiegels.
Het museum moet een Caribisch tintje hebben, verwijzing naar culturele diversiteit.
Het museum moet niet alleen de zwaarte van het verleden tonen, maar ook laten zien hoe het ons verbindt en welke toekomst we samen willen creëren.
Het moet kleurrijk en niet-westers zijn, met de nadruk op het vinden van verbindingen tussen mensen, zonder het belerende aspect.

Zienswijze International Center for Amazonian Indigenous Knowledge (AMIK)

LOCATIE

Pleidooi voor locatie Museumplein:
Toegankelijk.
Goed zichtbaar.
Aantrekkelijk vanwege aanwezigheid andere musea.
Historische link vanwege tentoonstelling 1883 (Expo).

GEBOUW

Zienswijze Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein (WOM)

LOCATIE

PLEIDOOI VAN DE WERKGROEP VOOR LOCATIE MARINETERRAIN

Historische link: terrein van de admiraliteit; verschillende historische narratieven.
Gunstige stedenbouwkundige ligging, nabij andere belangrijke (historische) plekken/ instellingen.
Museum past in de visieontwikkeling Marineterrein.
Natuur in de omgeving beschikbaar; groen en water.
Koppeling met onderzoek en innovatie goed mogelijk.
Marineterrein als ontmoetingsplaats.
Draagvlak in de omgeving.

GEBOUW

Overzicht beoordelingsmatrix per locatie

LOCATIE AMSTELPARK			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)		Nieuwbouw niet direct mogelijk	
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water		Gelegen aan water	
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)	Slecht		
Mate van stedelijkheid omgeving	Luwe buurt		
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)	Geen/nauwelijks culturele instellingen		
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)	0 - 1		
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte	> 500 meter		
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg			< 5 minuten
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening			< 100 meter afstand, of inpandig
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets		50 - 250 meter	
Water: mogelijkheid tot vervoer over water		Beperkt/eventueel mogelijk	
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming	Niet passend binnen plannen/fasering		
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik	In gebruik en lastig verplaatsbaar		
Beschikbaarheid voor start bouw		Middellange termijn (na 2025)	
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur	Gelegen in HGS		
Bezoekerseconomie 2035			Versterkt meerkernige bezoekerseconomie

LOCATIE JAVA-EILAND			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)			Nieuwbouw mogelijk
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water			Gelegen aan open water
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)			Goed
Mate van stedelijkheid omgeving		Gemengde stadsbuurt	
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)		Enkele culturele instellingen	
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)		2	
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg		5 - 15 minuten	
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening		100 - 500 meter	
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water			Vervoer over water mogelijk
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming			Passend binnen plannen/fasering
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik			Vrij voor ontwikkeling
Beschikbaarheid voor start bouw			Korte termijn (direct)
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035		Neutraal	

LOCATIE ORANJESLUIZEN			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)			Nieuwbouw mogelijk
Mogelijkheid van een park	Minder dan 1.000 m ²		
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water			Gelegen aan open water
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)			Goed
Mate van stedelijkheid omgeving		Lange termijn (na 2030)	
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)	Geen/nauwelijks culturele instellingen		
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)	0 - 1		
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte	> 500 meter		
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg	> 15 minuten		
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening	> 500 meter		
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water			Vervoer over water mogelijk
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming	Niet passend binnen plannen/fasering		
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik			Vrij voor ontwikkeling
Beschikbaarheid voor start bouw	Lange termijn (na 2030)		
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035		Neutraal	

LOCATIE MARINETERREIN			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)		Nieuwbouw niet direct mogelijk	
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water		Gelegen aan water	
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)			Goed
Mate van stedelijkheid omgeving			Centrumgebied
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)			Diverse (grotere) culturele voorzieningen
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)		2	
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg	> 15 minuten		
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening	> 500 meter		
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water			Vervoer over water mogelijk
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming	Niet passend binnen plannen/fasering		
Eigendomssituatie	Particulier eigendom		
Huidig gebruik	In gebruik en lastig verplaatsbaar		
Beschikbaarheid voor start bouw	Lange termijn (na 2030)		
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035	In strijd met bezoekerseconomie		

LOCATIE NELSON MANDELAPARK			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)		Nieuwbouw niet direct mogelijk	
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water	Niet gelegen aan het water		
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)		Matig	
Mate van stedelijkheid omgeving	Luwe buurt		
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)		Enkele culturele instellingen	
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)		2	
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg		5 - 15 minuten	
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening		100 - 500 meter	
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets		50 - 250 meter	
Water: mogelijkheid tot vervoer over water	Niet mogelijk		
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming	Niet passend binnen plannen/fasering		
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik			Vrij voor ontwikkeling
Beschikbaarheid voor start bouw			Korte termijn (direct)
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035			Versterkt meerkernige bezoekerseconomie

LOCATIE SIXHAVEN			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)		Nieuwbouw niet direct mogelijk	
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water		Gelegen aan water	Gelegen aan open water
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)			Goed
Mate van stedelijkheid omgeving			Centrumgebied
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)			Diverse (grotere) culturele voorzieningen
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)			3 of meer
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg	> 15 minuten		
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening	> 500 meter		
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water			Vervoer over water mogelijk
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming		Geen planvorming	
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik	In gebruik en lastig verplaatsbaar		
Beschikbaarheid voor start bouw	Lange termijn (na 2030)		
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)	Hoge kosten		
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050		Matige/mogelijke beperkingen	
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035		Neutraal	

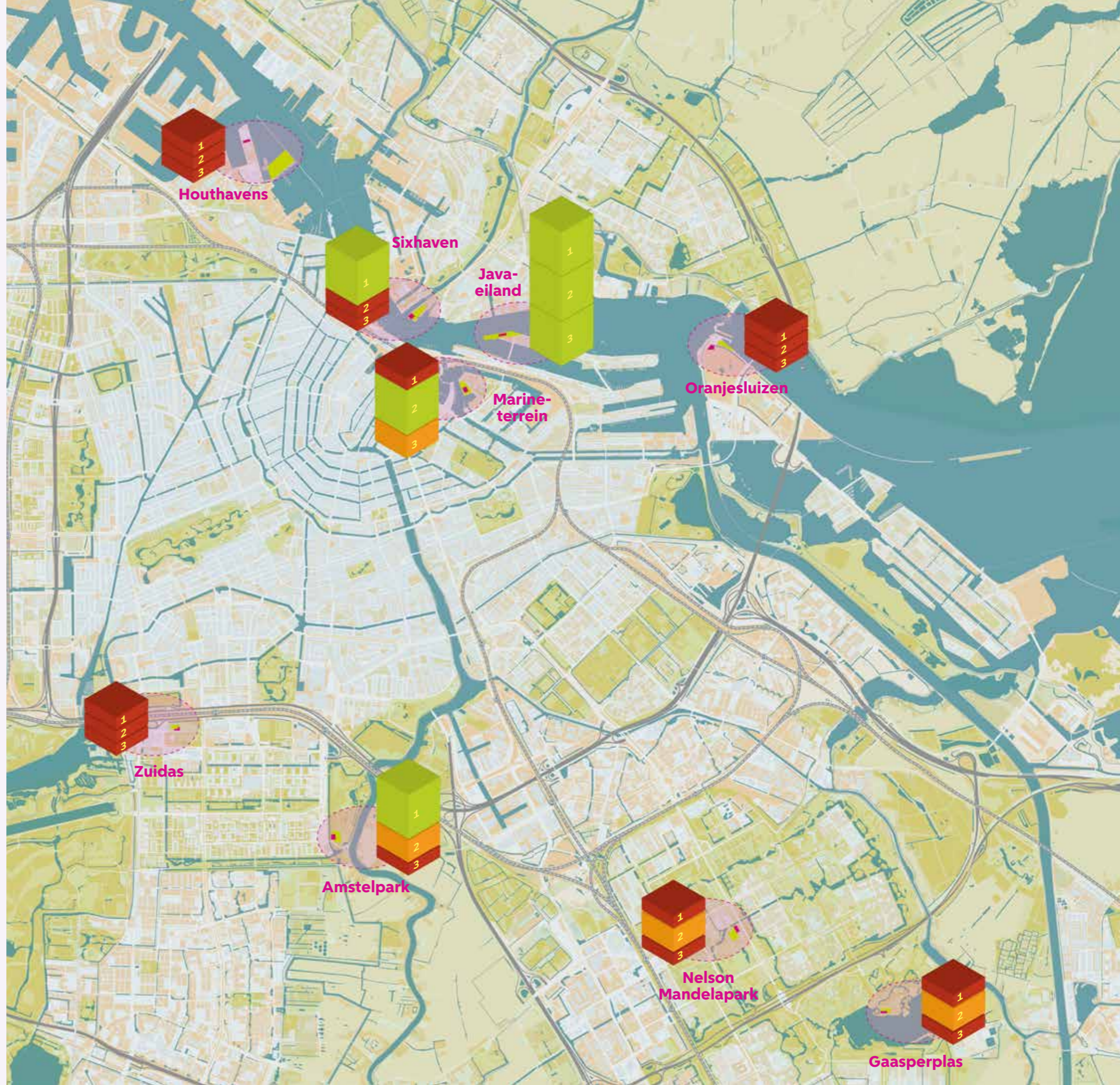
LOCATIE ZUIDAS-KENNISKWARTIER			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)		Nieuwbouw niet direct mogelijk	
Mogelijkheid van een park	Minder dan 1.000 m ²		
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water	Niet gelegen aan het water		
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)	Slecht		
Mate van stedelijkheid omgeving			Centrumgebied
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)		Enkele culturele instellingen	
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)			3 of meer
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte			< 200 meter
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg			< 5 minuten
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening		100 - 500 meter	
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water	Niet mogelijk		
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming			Passend binnen plannen/fasering
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik			Vrij voor ontwikkeling
Beschikbaarheid voor start bouw			Korte termijn (direct)
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035			Versterkt meerkernige bezoekerseconomie

LOCATIE GAASPERPLAS			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)			Nieuwbouw mogelijk
Mogelijkheid van een park			Meer dan 5.000 m ² of in een park
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water		Gelegen aan water	
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)		Matig	
Mate van stedelijkheid omgeving	Luwe buurt		
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)		Enkele culturele instellingen	
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)	0 - 1		
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg			< 5 minuten
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening	> 500 meter		
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets			< 50 meter
Water: mogelijkheid tot vervoer over water	Niet mogelijk		
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming			Passend binnen plannen/fasering
Eigendomssituatie			Eigendom gemeente Amsterdam
Huidig gebruik		In gebruik maar verplaatsbaar	
Beschikbaarheid voor start bouw		Middellange termijn (na 2025)	
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur	Gelegen in HGS		
Bezoekerseconomie 2035			Versterkt meerkernige bezoekerseconomie

LOCATIE HOUTHAVENS/MINERVAHAVEN			
	-	0	+
RUIMTELIJKE INPASSING VAN PROGRAMMA			
Mogelijkheid tot nieuwbouw (ca. 9000 m ² BVO)			Nieuwbouw mogelijk
Mogelijkheid van een park	Minder dan 1.000 m ²		
KARAKTERISTIEKEN			
Ligging aan (open) water			Gelegen aan open water
Zichtbaarheid gebouw (iconisch/symbolisch)		Gemengde stadsbuurt	
Mate van stedelijkheid omgeving		Gemengde stadsbuurt	
Nabijheid van culturele instellingen (binnen een straal van 1.000 meter)		Enkele culturele instellingen	
BEREIKBAARHEID			
Openbaar vervoer: verschillende vormen ov (binnen 500 meter)	0 - 1		
Openbaar vervoer: afstand tot ov-halte		200 - 500 meter	
Auto/touringcar: afstand tot rijksweg		In gebruik maar verplaatsbaar	
Auto/touringcar: afstand tot parkeervoorziening		100 - 500 meter	
Fiets: aansluiting op hoofdnet fiets	> 250 meter		
Water: mogelijkheid tot vervoer over water			Vervoer over water mogelijk
ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN			
Planvorming			Passend binnen plannen/fasering
Eigendomssituatie	Particulier eigendom		
Huidig gebruik		In gebruik maar verplaatsbaar	
Beschikbaarheid voor start bouw		Middellange termijn (na 2025)	
Financiële consequenties (m.n. gederfde Grex, verwerving en bouwrijp maken)		Enige/matige kosten	
RUIMTELIJKE BEPERKINGEN			
Milieubeperkingen / externe veiligheid / omgevingsvisie 2050			Geen beperkingen
Hoofdgroenstructuur			Niet gelegen in HGS
Bezoekerseconomie 2035		Neutraal	

Appendix 3

Overzichtsmatrix draagvlak

Legenda

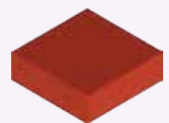
- 1** Indicatie draagvlak regiegroep (NiNsee, MzM en IZI Solutions)
- 2** Indicatie draagvlak vanuit participatietraject met Nederland en Amsterdam
- 3** Indicatie draagvlak kwartiermakers (Maatschappelijk, Museaal, Fysiek)

Hoog

Gemiddeld

Laag

